

EFEKTY UCZENIA SIĘ I TREŚCI PROGRAMOWE ZAJĘĆ

Kierunek: **Balkanistyka**

Poziom studiów: **studia pierwszego stopnia**

Nazwa zajęć: **Praktyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna zasady funkcjonowania instytucji związanych z turystyką i kulturą.
2. ma wiedzę o specyfice kulturowej krajów Półwyspu Bałkańskiego.
3. ma wiedzę o specyfice turystycznej krajów Półwyspu Bałkańskiego.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi znajdować, analizować, ewaluować, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące kultury, życia społecznego i politycznego państw bałkańskich z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych.
2. potrafi formułować i wyrażać własne opinie na temat ważnych dla krajów bałkańskich wydarzeń kulturalnych i społeczno-politycznych.
3. posiada umiejętność zastosowania zdobytej wiedzy w pracy zawodowej (przede wszystkim w ośrodkach kultury, ośrodkach informacji turystycznej, w szkołach językowych, wydawnictwach, placówkach dyplomatycznych i w mediach).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. potrafi nawiązać kontakty interpersonalne z przedstawicielami różnych kultur i tradycji. Jest otwarty na wymianę informacji i doświadczeń.
2. potrafi pracować w zespole i umie dzięki pracy zespołowej zrealizować powierzone mu zadania.
3. uczestniczy w życiu kulturalnym społeczności lokalnej i jest zorientowany na popularyzację wiedzy o krajach oraz językach bałkańskich.

Treści programowe dla zajęć:

Znajomość kalendarza imprez turystyczno-kulturowych i organizacja imprez przewidzianych kalendarzem.

Zasady obsługi klientów w placówkach turystyczno-kulturowych (takich jak biuro podróży, centrum informacji turystycznej, muzeum, teatr, media).

Redakcja dokumentów (np. umowy dotyczącej indywidualnych lub zbiorowych wyjazdów turystycznych, programu wycieczek turystyczno-kulturowych, opisu wydarzeń o charakterze kulturowym).

Zasady BHP w turystyce i kulturze.

Zasady pracy zespołowej i samodzielnej realizacji działań określonych charakterem placówki będącej miejscem praktyk; zasady funkcjonowania placówek turystyczno-kulturowych.

Nazwa zajęć: **Podstawy teorii przekładu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę z dziedziny współczesnych teorii translatoryki.
2. zna zagadnienia współczesnej translatoryki, w szczególności przekładu funkcjonalnego.
3. zna terminologię z zakresu translatoryki.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zreferować i porównać podstawowe koncepcje przekładu wypracowane na gruncie różnych teorii w naukach humanistycznych.
2. potrafi wyjaśnić specyfikę przekładu funkcjonalnego w ujęciu porównawczym do innych rodzajów przekładu (artystycznego, użytkowego).
3. potrafi zaprezentować i wyjaśnić podstawowe etapy pracy translatorskiej, typy tłumaczeń funkcjonalnych w/g sposobu ich realizacji, w/g specyfiki tekstu.
4. potrafi zaprezentować i wyjaśnić kulturowe konteksty pracy tłumacza, procesu i funkcji komunikowania masowego.
5. potrafi zaprezentować wydawniczy i medialny kontekst pracy tłumacza.
6. potrafi wdrożyć uzyskaną wiedzę w praktyce, potrafi przetłumaczyć i przygotować tłumaczenie tekstu medialnego.

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do podstawowej problematyki teorii przekładu, zakres, miejsce i znaczenie teorii przekładu w naukach humanistycznych, wielojęzyczność i wielokulturowość a problemy przekładu.

Prezentacja współczesnych teorii translatorskich, przekład a komunikacja językowa, rodzaje przekładów, specyfika przekładu funkcjonalnego, kompetencje tłumacza.

Prezentacja problematyki przekładowej na poziomie gramatycznym, leksykalnym, semantycznym i strukturalnym, realizacja w praktyce, typologia tłumaczeń funkcjonalnych w/g sposobu ich realizacji, w/g specyfiki tekstu.

Prezentacja poszczególnych etapów pracy tłumacza, zasady ekwiwalencji funkcjonalnej, dewerbalizacji, uchwycenia sensu, przenoszenia sensu.

Przekład jako twórczość, przekład artystyczny, leksykalne i kulturowe zagadnienia przekładu.

Przekład w perspektywie studiów kulturowych, współczesne konteksty pracy tłumacza, proces i funkcje komunikowania masowego.

Prezentacja wydawniczego i medialnego kontekstu pracy tłumacza, prace redaktorskie, tłumaczenie tekstu medialnego.

Nazwa zajęć: Nauki pomocnicze bałkanistyki

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę o aktualnym stanie badań bałkanistycznych w dziedzinie nauk humanistycznych, społecznych i nauk o kulturze.

2. zna ujęcia definicyjne odnoszące się do badań bałkanistycznych, osadzone w historiografii, literaturoznawstwie i antropologii kulturowej.

3. opanował/a podstawy metodologiczne w zakresie pracy ze źródłem naukowym o zróżnicowanym charakterze.

w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętności w zakresie prawidłowego korzystania ze źródeł naukowych o zróżnicowanej charakterystyce.

2. potrafi wyjaśnić związki występujące między problematyką podejmowaną we współczesnych badaniach bałkanistycznych a ich kontekstem historycznym, społecznym i kulturowym.

3. prawidłowo wykorzystuje najważniejsze narzędzia badawcze z zakresu nauk pomocniczych bałkanistyki w refleksji społeczno-kulturowej i historycznej.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. wykorzystuje nauki pomocnicze bałkanistyki do konstruktywnego i zniuansowanego ukazywania wielokulturowej charakterystyki regionu.

2. doskonalili kompetencje w zakresie odpowiedzialnego i refleksyjnego rozwijania relacji z przedstawicielami różnych kultur i tradycji.

3. kształtuje otwartą, tolerancyjną postawę wobec innych światopoglądów, kultur i osób.

Treści programowe dla zajęć:

Nauki pomocnicze w warsztacie bałkanisty. Typologia i wykorzystanie w praktyce.

Najważniejsze kierunki badawcze we współczesnej bałkanistyce.

Charakterystyka najważniejszych ośrodków prowadzących badania bałkanistyczne na Bałkanach i poza regionem.

Literatura naukowa w pracy bałkanisty. Typologia (encyklopedie, słowniki, podręczniki, historia historiografii, czasopisma, wydawnictwa źródłowe itp.).

Kwerendy archiwalne i biblioteczne w warsztacie bałkanisty.

Internet i jego przydatność w pracy naukowej bałkanisty.

Zasady konstruowania i pisania recenzji naukowych.

Metody sporządzania bibliografii i przypisów naukowych.

Techniki transliteracji języków bałkańskich na alfabet łaciński.

Nazwa zajęć: Dobra kultury w Europie Środkowej i Południowej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę dotyczącą definiowania i klasyfikowania (wraz z przykładami z różnych obszarów) wybranych dóbr kultury, zarówno w zróżnicowanych geokulturowych przestrzeniach Europy, jak i kulturach rodzimych właściwych wybranym specjalnościom językowym.

2. zna wybrane aspekty dóbr kultury i ich ochrony sytuuje w rodzimym, ale i europejskim systemie prawnym, kontekście kulturowym, językowym, politycznym, historycznym, identyfikuje wielkie tradycje kulturowe.

3. zna najważniejsze akty prawne (globalne, europejskiej i rodzime, krajowe) odnoszące się do zagadnienia dóbr kultury.

4. posiada podstawową wiedzę z zakresu sztuki, obiegów kultury, procesów recepcji i transmisji kultury, potrafi wskazywać ich wielorakie role.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wskazać główne obiekty zabytkowe i kultury materialnej (z ich metryką), identyfikować ich proveniencję (artystyczną i kulturową), wskazywać wpływy łańskie, bizantyjskie, orientalne i konfrontować je z tłem społeczno-politycznym epoki w której powstały, pokazując mechanizmy ich kulturowej, współczesnej reaktualizacji.
2. potrafi umieścić dobra kultury na tle procesu historycznego, krytycznie analizując jego waloryzację, rozumie ich znaczenia (symboliczne, ideowe) odnosząc się do różnych aspektów pojmowania i manifestowania się kultury.
3. potrafi scharakteryzować niematerialne dobra kultury, jest świadomy znaczenia sfery duchowej w procesie tworzenia kultury, zwraca uwagę i posiada podstawową wiedzę na temat kultury ludowej, folkloru, roli walorów przyrodniczych i antropogenicznych.
4. potrafi przygotować podstawową dokumentację (uproszczoną inwentaryzacyjną, koncepcję promocyjną) wybranych dóbr kultury.
5. potrafi wskazać rolę bibliotek, archiwów, galerii, teatrów, festiwali etc. jako elementów składających się na materialne i niematerialne dobra kultury.

Treści programowe dla zajęć:

Prezentacja głównej terminologii z zakresu dóbr kultury, ich podziału.

Przedstawienie roli i znaczenia zinstytucjonalizowanych form ochrony dóbr kultury.

Rola UNESCO oraz obiekty z listy reprezentatywnej.

Geneza, typy i funkcje obiektów muzealnych w ochronie i promocji dóbr kultury.

Przedstawienie problematyki konserwacji, restauracji i renowacji dóbr kultury.

Prezentacja problemu strat wojennych, ich restytucji, poszukiwania.

Omówienie roli turystyki w kontekście promowania dziedzictwa kulturowego.

Prezentacja niematerialnego dziedzictwa kulturowego ze szczególnym uwzględnieniem tradycji ludowej.

Prezentacja zasobów archiwalnych, jako jednego z obszarów ochrony dóbr kultury.

Omówienie głównych składowych wybranych kultur narodowych w kontekście transmisji historycznej, pokoleniowej i kulturowej.

Nazwa zajęć: **Język angielski B22**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć płynne wypowiedzi ustne na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób na tematy związane ze swoim otoczeniem jak i na tematy ogólnoakademickie.
2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku angielskim o charakterze ogólnym jak i akademickim, związane z kierunkiem studiów, oraz analizować ich treść i wybierać niezbędne informacje.
3. potrafi zrozumieć oryginalny materiał audio lub wideo na większość tematów dotyczących życia codziennego, kulturalnego i społecznego, na poziomie ogólnym jak i wychwycić niezbędne szczegóły.
4. potrafi przygotować i wygłosić prezentację na wybrany temat.
5. potrafi opracować teksty oraz wypowiedzi dotyczące życia społecznego, uniwersyteckiego i zawodowego.
6. potrafi redagować wybrane teksty w stylu formalnym.
7. potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę oraz umiejętności.

Treści programowe dla zajęć:

Przegląd i utrwalenie umiejętności w zakresie posługiwania się formami i funkcjami czasów gramatycznych odpowiednich dla poziomu B2.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: strona bierna, następstwo czasów, zdania celu, porównania, rzeczowniki policzalne i niepoliczalne, przedimki.

Słownictwo dotyczące problematyki współczesnego świata w zakresie następujących tematów: system sprawiedliwości, przestępstwa internetowe, świat mediów i e-mediów, problematyka biznesu i ekonomii, reklamy, nowoczesne miasta, wystąpienia publiczne, problemy współczesnej nauki, tematyka science fiction oraz wybrane słownictwo akademickie i specjalistyczne związane z kierunkiem studiów.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi w tekstach popularno-naukowych oraz specjalistycznych; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie tematyki określonej w treści 3.

Redagowanie wybranych typów tekstów formalnych.

Nazwa zajęć: **Przedsiębiorczość akademicka**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. rozumie potrzebę ochrony własności intelektualnej oraz podstawowe sposoby jej ochrony w prowadzeniu działalności gospodarczej.
2. zna specyfikę zarządzania małą firmą w początkowej fazie działalności.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi samodzielnie zgromadzić informacje ze źródeł zewnętrznych w celu ewaluacji i wstępnej selekcji pomysłów biznesowych.
2. potrafi współpracować w grupie, planować i organizować przebieg wspólnych prac; rozwijać umiejętność wypracowania kompromisu.
3. potrafi opracować koncepcję przedsięwzięcia biznesowego (tzw. uproszczony biznesplan).

Treści programowe dla zajęć:

Osobowość lidera firmy a prowadzenie działalności gospodarczej.

Podstawowe zagadnienia związane z rozpoczęciem działalności gospodarczej; koncepcja przedsiębiorstwa, zespół założycielski, kadra, struktura organizacyjna.

Źródła finansowania biznesu; biznesplan.

Uruchomienie firmy i pozyskiwania klientów.

Możliwości zaistnienia na rynku z wykorzystaniem potencjału Internetu, w tym sfery społecznościowej.

Przedsiębiorczość międzynarodowa; zaproszeni goście (absolwenci i interesariusze Instytutu Filologii Słowiańskiej).

Nazwa zajęć: **Starożytne i bizantyńskie dzieje Bałkanów**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna podstawowe formy ustrojowe społeczeństw bałkańskich czasów starożytności i średniowiecza.
2. zna różnorodność etniczno-kulturową Bałkanów czasów starożytności i średniowiecza.
3. rozumie wpływ procesów społecznych i cywilizacyjnych czasów starożytności i średniowiecza na dzisiejszy kształt etniczny, polityczny i kulturowy Bałkanów.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wskazać elementy dziedzictwa antycznego i średniowiecznego obecne we współczesnych społeczeństwach Półwyspu Bałkańskiego.
2. potrafi przeprowadzić analizę przyczyn przemian etnicznych z czasów przełomu starożytności i średniowiecza, które miały fundamentalny wpływ na współczesny kształt Półwyspu Bałkańskiego.
3. potrafi przeprowadzić analizę z komentarzem tekstu źródłowego (w tłumaczeniu na j. polski) z zakresu realiów historycznych czasów starożytności i średniowiecza.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów właściwie i w godny sposób uczestniczyć w życiu kulturalnym, rozumiejąc indywidualną wrażliwość kulturową i pamięć historyczną obywateli państw bałkańskich.
2. jest gotów aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym i kulturalnym z poszanowaniem lokalnej różnorodności kulturowej, dzięki nabyciu wrażliwości, którą daje wiedza o wielowiekowej, a czasem i ponad tysiącletniej tradycji regionu.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 1.

Bałkany epoki brązu: zagadnienia wstępne.

Semestr 1.

Bałkany epoki brązu: pierwsze cywilizacje, wynalezienie pisma i jego znaczenie, ustrój pierwszych państw.

Semestr 1.

Grecja starożytna: znaczenie cywilizacyjne.

Semestr 1.

Grecja starożytna: specyfika ustrojowa.

Semestr 1.

Macedonia starożytna: ustrój i społeczeństwo.

Semestr 1.

Ilirowie, Dakowie, Trakowie.

Semestr 1.

Bałkany w ramach państwa rzymskiego.

Semestr 2.

Wielkie migracje IV-VII w. na Bałkanach i ich wpływ na stosunki społeczno-etniczne. Pierwsze ludy turkijskie: Hunowie i Awarowie na Półwyspie Bałkańskim.

Semestr 2.

Przybycie Słowian na Bałkany. Najwcześniejsze informacje o Słowianach w źródłach greckich i łacińskich.

Semestr 2.

Początki państwa bułgarskiego i jego dzieje (VII - XIV w.).

Semestr 2.

Początki państwa serbskiego i jego dzieje (VII - XIV w.).

Semestr 2.

Cesarstwo Rzymskie w średniowieczu: cywilizacja bizantyjska i jej znaczenie na kulturę Słowian bałkańskich.

Semestr 2.

Ekspansja państwa osmańskiego i upadek Cesarstwa; znaczenie powszechnodziejowe roku 1453.

Nazwa zajęć: **Język niemiecki B22**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć płynne wypowiedzi ustne na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób na tematy związane ze swoim otoczeniem jak i na tematy ogólnoakademickie.
2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku niemieckim o charakterze ogólnym jak i akademickim, związane z kierunkiem studiów, oraz analizować ich treść i wybierać niezbędne informacje.
3. potrafi zrozumieć oryginalny materiał audio lub wideo na większość tematów dotyczących życia codziennego, kulturalnego i społecznego, na poziomie ogólnym jak i wychwycić niezbędne szczegóły.
4. potrafi przygotować i wygłosić prezentację na wybrany temat.
5. opracować teksty oraz wypowiedzi dotyczące życia społecznego, uniwersyteckiego i zawodowego.
6. potrafi redagować wybrane teksty w stylu formalnym.
7. uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasach: czas Plusquamperfekt.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: Konjunktiv – mowa zależna, formy strony biernej, Nomen, rekcja przymiotnika, imiesłów I i imiesłów II jako przydawka, zdania modalne.

Słownictwo dotyczące życia codziennego jak i ogólno-akademickie w zakresie następujących tematów: zawód i wykształcenie: nazwy zawodów, czynności i obowiązki typowe dla poszczególnych zawodów, atrybuty poszczególnych zawodów, wymarzony zawód, szczegółowy życiorys, kompetencje zawodowe, doświadczenie zawodowe, aplikacja, rozmowa o pracę, świadomość ciała i sport – dbałość o wygląd i kondycję fizyczną, pojęcie piękna, sport, sporty ekstremalne, media: rodzaje mediów, rola mediów, zalety i wady mediów społecznościowych, pieniądze: znaczenie pieniędzy, wydatki, oszczędność, negocjowanie ceny, zwyczaje zakupowe, bank, usługi bankowe, usługi internetowe, zakupy przez Internet, bieda, bogactwo, inwestowanie pieniędzy.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie: przeprowadzania oraz udziału w rozmowie kwalifikacyjnej o pracę, przedstawiania problemów, moderowania dyskusji oraz wyrażania opinii na tematy zawarte w treści 3.

Nazwa zajęć: **Bałkański tygiel historyczny, polityczny i kulturowy**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. Posiada orientację na temat źródeł, specyfiki i ewolucji międzynarodowych problemów politycznych na Bałkanach w XX i XXI wieku.

2. Ma ugruntowaną wiedzę dotyczącą zróżnicowanych kontekstów kulturowo-historycznych, determinujących współczesność regionu.
3. Posiada wiedzę na temat europejskiego i globalnego kontekstu współczesnych procesów społeczno-politycznych oraz kulturowych na Bałkanach.
4. Jest przygotowany/a merytorycznie do krytycznej i wielopoziomowej interpretacji tekstów dotyczących kwestii społeczno-politycznych, osadzonych w metodologii nauk humanistycznych oraz społecznych.

w zakresie umiejętności:

1. Wykazuje krytyczne, oparte na refleksji naukowej podejście do bieżących relacji politycznych i kulturowych na Bałkanach.
2. Potrafi opisać analitycznie, syntetycznie i porównawczo uwarunkowania leżące u podstaw współczesnych problemów międzynarodowych na Bałkanach.
3. Posiada umiejętność rozpoznawania i definiowania procesów integracyjnych oraz dezintegracyjnych, determinujących aktualną sytuację na Bałkanach.
4. Potrafi analizować bieżące kwestie międzynarodowe wykorzystując narzędzia badawcze z dziedziny nauk humanistycznych i społecznych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest przygotowany/a do prowadzenia działań popularyzujących dziedzictwo historyczno-kulturowe państw i narodów bałkańskich.
2. Posiada kompetencje interpersonalne i merytoryczne, aby rozwijać dialog międzykulturowy.
3. Rozwija zdolności interpersonalne i inteligencję społeczną w trakcie dyskusji na współczesne tematy społeczno-polityczne.

Treści programowe dla zajęć:

Stosunki wewnątrzbałkańskie na przełomie XX i XXI wieku. Czynniki zmiany i stabilności.

Wpływ kryzysu jugosłowiańskiego na stosunki międzynarodowe (1991-1995) w regionie, Europie i na świecie.

Potencjalne i realne punkty zapalne na Bałkanach. Kontekst polityczny oraz kulturowo-historyczny.

Charakterystyka procesów integracyjnych i dezintegracyjnych na współczesnych Bałkanach.

Wpływ międzynarodowej obecności polityczno-militarnej na Bałkanach na relacje polityczne i kulturowe w regionie.

Percepcja działań międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości w poszczególnych państwach bałkańskich.

Charakterystyka bałkańskich szlaków migracyjnych w ujęciu regionalnym i globalnym.

Formy polityczno-gospodarczej integracji regionalnej na Bałkanach w XX i XXI wieku.

Zmiany społeczno-polityczne i kulturowe związane zachodzące w związku integracją Bałkanów Zachodnich z Unią Europejską.

Balkany wobec współczesnej rywalizacji między mocarstwami (aspekt polityczno-ekonomiczny i kulturowy).

Nazwa zajęć: **Lektorat niesłowiańskiego nowożytnego języka regionu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zyskuje merytoryczną wiedzę w zakresie praktycznej nauki niesłowiańskiego nowożytnego języka regionu (tureckiego, albańskiego lub rumuńskiego).
2. przyswaja zwroty podstawowe, skonwencjonalizowane wyrażenia i formuły grzecznościowe używane podczas inicjowania sytuacji konwersacyjnych, nawiązywania znajomości, przedstawiania się, witania itp.
3. zna podstawowe zasady fonetyczne niesłowiańskiego języka regionu (tureckiego, albańskiego lub rumuńskiego), m.in. rodzaje głosek, zachodzące procesy fonetyczne oraz potrafi je zastosować w mowie i piśmie.
4. poznaje koniugację bazowych czasowników w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym.

w zakresie umiejętności:

1. rozumie proste i krótkie teksty realizowane w niesłowiańskim języku regionu (tureckim, albańskim lub rumuńskim).
2. zna ortografię i zasady poprawnej pisowni.
3. potrafi napisać proste teksty.
4. umie stosować w praktyce uzyskaną wiedzę z zakresu składni.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dzięki znajomości niesłowiańskiego języka regionu (tureckiego, albańskiego, rumuńskiego), jest gotowy do popularyzowania wiedzy o krajach, językach, literaturach i kulturach bałkańskich.

2. potrafi aktywnie dołączyć do rozmowy na tematy, które są mu znane lub dotyczą życia codziennego (np. rodziny, zainteresowań, pracy).

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 1:

- Alfabet, system fonetyczny, podział głosek, poprawna wymowa głosek, poprawne użycie akcentu i intonacji, ćwiczenia fonetyczne.
- Podstawowe charakterystyki części mowy w niesłowiańskim języku regionu (tureckim, albańskim, rumuńskim); odmiana bazowych czasowników niesłowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, podstawowa odmiana rzeczowników przez przypadki; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy.
- Zapoznanie się ze strukturą syntaktyczną niesłowiańskiego języka regionu (tureckiego, albańskiego, rumuńskiego), tworzenie zdań prostych, funkcja komunikacyjna zdań.
- Przyswajanie zwrotów podstawowych, skonwencjonalizowanych wyrażań i formuł grzecznościowych używanych podczas inicjowania sytuacji konwersacyjnych, nawiązywania znajomości, przedstawiania się, witania itp.
- Zapoznanie się z nazewnictwem dotyczącym rodziny, przyjaciół i znajomych; opisywanie członków rodziny (ich nazwy) oraz relacji wewnątrzrodzinnych i międzyludzkich.
- Opis domu oraz jego wnętrza i wyposażenia, porządek w domu; ogłoszenia o sprzedaży/kupnie/wynajmie mieszkania i domu; zajmowanie się domem i ogrodem; polskie zwyczaje mieszkaniowe oraz zwyczaje mieszkaniowe na terenie słowiańskiego nowożytnego języka; zajmowanie się domem i ogrodem.
- Konstruowanie wypowiedzi na temat ludzi, ich zawodów oraz miejsc pracy; nazwy państw i narodowości; nazwy zawodów, narzędzi pracy oraz motywacja słowotwórcza związane z tworzeniem wymienionych nazw.
- Cechy przedmiotów i ludzi; opis przedmiotu, kolory, rozmiar; opis osoby (wygląd zewnętrzny i cechy charakteru).
- Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania tekstów użytkowych (list prywatny, komunikaty elektroniczne, notatki itp.) oraz wypełniania dokumentów urzędowych (formularz, kwestionariusz, wniosek, podanie itp.).

Semestr 2:

- Alfabet, system fonetyczny, podział głosek, poprawna wymowa głosek, poprawne użycie akcentu i intonacji, ćwiczenia fonetyczne (kontynuacja).
- Podstawowe charakterystyki części mowy w niesłowiańskim języku regionu (tureckim, albańskim, rumuńskim); odmiana bazowych czasowników niesłowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; podstawowa odmiana rzeczowników przez przypadki; liczebniki, zaimki osobowe, zaimki dzierżawcze, zaimki wskazujące, zaimki pytające; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy (kontynuacja).
- Tworzenie liczby mnogiej rzeczowników, odmiana czasowników nieregularnych w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym, tworzenie liczby mnogiej przymiotników, odmiana rzeczowników, przymiotników i zaimków osobowych i dzierżawczych przez przypadki, tryb rozkazujący i przypuszczający w niesłowiańskim języku regionu (tureckim, albańskim, rumuńskim), stopniowanie przymiotników i przysłówków; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy.
- Zapoznanie się ze strukturą syntaktyczną niesłowiańskiego języka regionu (tureckiego, albańskiego, rumuńskiego), tworzenie zdań prostych, funkcja komunikacyjna zdań (kontynuacja).
- Żywność i napoje, zakupy i zamówienia; składanie zamówienia w kawiarni i restauracji (na podstawie autentycznych tekstów), zakupy w sklepie i na targu, rozmowa o podstawowych nawykach żywieniowych.
- Orientacja w terenie i przestrzeni; pytanie o drogę, kierunki świata; lotnisko, dworzec, postój taxi, rozkład jazdy; kantor, bank, poczta.
- Życie codzienne, opisywanie codziennych czynności i przyzwyczajzeń; korzystanie z programu telewizyjnego; wyrażanie czasu (podawanie godziny); codzienne rytuały w Polsce oraz na terenie niesłowiańskich krajów bałkańskich.
- Liczenie i liczebniki, zapis słowny liczb (daty, sumy pieniężnej itd.); wymiana waluty, przelewy, płatności.
- Sport i zdrowie; wizyta u lekarza, opis swojego samopoczucia i stanu fizycznego; hobby; dyskusja o sposobach spędzania wolnego czasu oraz rodzajach i formach sportu (odmiany sportu narodowego).
- Podróże i wyjazdy, własne przeżycia, plany wakacyjne; wizyta w agencji turystycznej, rezerwacja pokoju, zakup wycieczki; zwyczaje wakacyjne; nazwy miesięcy i pór roku.

- Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania tekstów użytkowych (list prywatny, komunikaty elektroniczne, notatki itp.) oraz wypełniania dokumentów urzędowych (formularz, kwestionariusz, wnioski, podanie itp.).

Semestr 3:

- Poglębiona wiedza na temat odmiennych i nieodmiennych części mowy w niesłowiańskim języku regionu (tureckim, albańskim, rumuńskim); koniugacja czasowników niesłowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; deklinacja rzeczowników, przymiotników, zaimków i liczebników przez przypadki; liczebniki, zaimki osobowe, zaimki dzierżawcze, zaimki wskazujące, zaimki pytające; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy.

- Poglębiona wiedza na temat struktury syntaktycznej niesłowiańskiego języka regionu (tureckiego, albańskiego, rumuńskiego), tworzenie mniej lub bardziej rozbudowanych zdań prostych i złożonych, funkcja komunikacyjna zdań.

- Praca i zatrudnienie; narzędzia do pracy; praca i przyjaźń; praca zespołowa i indywidualna; przygotowanie się i przebieg rozmowy kwalifikacyjnej.

- Planowanie czasu wolnego i weekendu (kino, teatr, koncerty, imprezy sportowe); hobby, podróże (socjologiczne, kulturowe i edukacyjne aspekty podróży); aktywny lub pasywny urlop; planowanie podróży (wakacje letnie i zimowe; morze, góry); wyszukiwanie ofert turystycznych; prasa, Internet i usługi biur podróży; typy zakwaterowania (hotel, kwatery prywatne, kempingi).

- Komunikacja, ruch; połączenia telefoniczne i komunikacja internetowa, Facebook, Instagram, Twitter, szybkie łącza; globalizacja i portale społecznościowe; nauka języków obcych (socjologiczny, kulturowy i edukacyjny aspekt nauki języka obcego); wybór i motywacja; sposoby uczenia się; polityka językowa.

- Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania tekstów użytkowych (list prywatny, komunikaty elektroniczne, notatki itp.) oraz dokumenty aplikacyjne (CV, list motywacyjny itp.).

Semestr 4:

- Poglębiona wiedza na temat odmiennych i nieodmiennych części mowy w niesłowiańskim języku regionu (tureckim, albańskim, rumuńskim); koniugacja czasowników niesłowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; deklinacja rzeczowników, przymiotników, zaimków i liczebników przez przypadki; liczebniki, zaimki osobowe, zaimki dzierżawcze, zaimki wskazujące, zaimki pytające; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy (kontynuacja).

- Poglębiona wiedza na temat struktury syntaktycznej niesłowiańskiego języka regionu (tureckiego, albańskiego, rumuńskiego), tworzenie mniej lub bardziej rozbudowanych zdań prostych i złożonych, funkcja komunikacyjna zdań (kontynuacja).

- Jakość życia; artykuły spożywcze i odzież, sprzęt AGD, praca i wypoczynek; rola pieniędzy; konsumpcja, konsumpcjonizm oraz konsument i jego prawa.

- Kiedyś i dziś, pokoleniowe różnice (tradycyjna i nowoczesna rodzina) i stosunek do młodych / starszych; różnice w systemie edukacji; płeć i społeczeństwo; rodzina i związki; prawo i stosunki małżeńskie i rodzinne; przemoc domowa; męsko-damska przyjaźń; relacje z przełożonym i podwładnym.

- Region nowożytnego języka niesłowiańskiego i otaczający go świat; gwiazdy, wynalazcy, naukowcy, pisarze, artyści, sportowcy, politycy itp.; wymiana kulturowa i naukowa; wady i zalety życia poza ojczyzną.

- Prezenty, przemówienia okolicznościowe, święta; wychowanie religijne; święta państwowe i religijne.

- Oglądanie wybranego filmu fabularnego w niesłowiańskim języku regionu (tureckim, albańskim, rumuńskim); film jako gatunek sztuki; czytanie i pisanie recenzji filmowych.

- Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania tekstów użytkowych (list prywatny, recenzje, sprawozdanie, komunikaty elektroniczne, notatki, życzenia i przemówienia okolicznościowe itp.) oraz dokumenty aplikacyjne (CV, list motywacyjny itp.).

Semestr 5:

- Poglębiona wiedza na temat odmiennych i nieodmiennych części mowy w niesłowiańskim języku regionu (tureckim, albańskim, rumuńskim); koniugacja czasowników niesłowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; deklinacja rzeczowników, przymiotników, zaimków i liczebników przez przypadki; liczebniki, zaimki osobowe, zaimki dzierżawcze, zaimki wskazujące, zaimki pytające; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy (kontynuacja).

- Poglębiona wiedza na temat struktury syntaktycznej niesłowiańskiego języka regionu (tureckiego, albańskiego, rumuńskiego), tworzenie mniej lub bardziej rozbudowanych zdań prostych i złożonych, funkcja komunikacyjna zdań (kontynuacja).

- Jaki jestem, a jak mnie widzą inni; autoportret – dyskusja o cechach charakteru ludzi, wady i zalety; formy dyskryminacji (ze względu na rasę, płeć, wiek itp.).

- Książka i literatura we współczesnym społeczeństwie; dyskusja o sposobach przetrwania literatury we współczesnym świecie, o roli czytelnika i recepcji współczesnej literatury; literatura w Internecie; targi książek; układanie top listy tytułów, które byłyby reprezentacyjne dla rodzimej kultury regionu nowożytnego języka niesłowiańskiego (tureckiego, albańskiego, rumuńskiego).
  - Wynalazki, technologia i technika; wynalazki, które zmieniły świat; XXI wiek: dobre i złe strony osiągnięć genetyki, globalne ocieplenie – fakty i mity; osiągnięcia techniki w dziedzinie ekonomii, przemysłu, komunikacji, branży IT itp.
  - Jednostka i społeczeństwo – uprzedzenia i fakty, życie w małżeństwie czy nieformalnym związku, chorzy kontra zdrowi; męskie i damskie zawody i role odgrywane w społeczeństwie.
  - Lektura i przekład współczesnego tekstu literackiego (do wyboru).
  - Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania różnego rodzaju tekstów (streszczenia, abstrakty, recenzje, rozprawka, sprawozdanie, komunikaty elektroniczne itp.).
- Semestr 6:
- Poglębiona wiedza na temat odmiennych i nieodmiennych części mowy w niesłowiańskim języku regionu (tureckim, albańskim, rumuńskim); koniugacja czasowników niesłowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; deklinacja rzeczowników, przymiotników, zaimków i liczebników przez przypadki; liczebniki, zaimki osobowe, zaimki dzierżawcze, zaimki wskazujące, zaimki pytające; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy (kontynuacja).
  - Poglębiona wiedza na temat struktury syntaktycznej niesłowiańskiego języka regionu (tureckiego, albańskiego, rumuńskiego), tworzenie mniej lub bardziej rozbudowanych zdań prostych i złożonych, funkcja komunikacyjna zdań (kontynuacja).
  - Dziennikarstwo, podstawowe gatunki dziennikarskie – informacja, komunikat, notatka, reportaż, komentarz, felieton (cechy formalne i stylistyczne); dziennikarstwo obiektywne i śledcze; znani dziennikarze i felietoniści, nagrody dziennikarskie; najpopularniejsze gazety i czasopisma na terenie nowożytnego języka niesłowiańskiego.
  - Społeczne i zdrowotne problemy dnia codziennego, choroby XXI wieku – anoreksja, bulimia, depresja, uzależnienia; zapobieganie chorobom jako element właściwej polityki prozdrowotnej; bezrobocie, mobbing, przemoc, wyobcowanie, Ekologia przyroda i środowisko; rozwijanie świadomości ekologicznej; chronione gatunki zwierząt; parki przyrodnicze i narodowe; aktywizm i stowarzyszenia aktywistów (troska o zwierzęta i przyrodę); eko-produkty – potrzeba czy trend?
  - Projekcja wybranego filmu; gatunki filmowe; najważniejsze składniki filmu (reżyser, scenarzyści, aktorzy, muzyka, fabuła, temat); pisanie scenariusza krótkiego filmu reklamowego lub dokumentalnego.
  - Lektura i przekład współczesnego tekstu literackiego (do wyboru).
  - Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania różnego rodzaju tekstów (streszczenia, abstrakty, recenzje, rozprawka, sprawozdanie, komunikaty elektroniczne itp.).

Nazwa zajęć: **Muzealnictwo**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna teoretyczne aspekty muzealnictwa.
2. definiuje i opisuje zasady oraz specyfikę działania współczesnych muzeów różnych typów.
3. posiada podstawową wiedzę na temat historii muzealnictwa europejskiego od czasów antycznych do współczesności, za szczególnym uwzględnieniem specyfiki słowiańskiej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi organizować pracę w grupie.
2. posiada umiejętności rozpoznawania, charakterystyki oraz umieszczania w kontekście historyczno-kulturowym najważniejszych (o ogólnoeuropejskim znaczeniu) muzeów na terenie państw słowiańskich.
3. konstruuje wypowiedzi ustne w formie indywidualnej prezentacji i/lub głosu w dyskusji.
4. posiada umiejętność klasyfikacji oraz charakterystyki typologicznej zbiorów muzealnych.
5. potrafi uzasadnić i wyjaśnić wielokulturowy charakter muzealnictwa na terenie słowiańskim.

Treści programowe dla zajęć:

Muzealnictwo – zagadnienia wstępne (definicje muzeum, kolekcji, eksponatu, funkcje muzeum).

Historia muzealnictwa od czasów antycznych do współczesności.

Podział muzeów w zależności od charakteru zbiorów.

Turystyka muzealna i jej główne destynacje w Europie Środkowej i Południowej.

Nazwa zajęć: **Kulturowe, państwotwórcze i prawne przesłanki procesów tożsamościowych na Bałkanach**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. Zna pojęcia związane z historią państwa i prawa na Bałkanach.
2. Wie jak umiejscowić pojęcia związane z historią państw bałkańskich w kontekście chronologicznym, społecznym, kulturowym religijnym i tożsamościowym.
3. Zna ewolucję organizmów państwowych na terenie Bałkanów, jest w stanie wskazać związki przyczynowo-skutkowe zachodzące pomiędzy poszczególnymi mechanizmami ustrojowymi i prawnymi a przemianami tożsamości wspólnotowej
4. Zna przebieg ewolucji prawnoustrojowej państwowości funkcjonujących na Bałkanach, jest w stanie przedstawić najważniejsze systemy prawne i państwowe, jakie funkcjonowały na terenie Bałkanów na przestrzeni wieków i określić ich wpływ na kształtowanie się dyskursów tożsamościowych.

w zakresie umiejętności:

1. Potrafi dokonać analizy tekstu źródłowego o charakterze politycznym, prawnym, literackim w kontekście ich stosowanych w nich strategii tożsamościotwórczych; potrafi umieścić go w szerszym kontekście tożsamościowych projektów Bałkanów i Europy, stosując przy tym ujęcie porównawcze.
2. Potrafi wskazać związki i zależności występujące między ustrojami oraz wynikającymi z nich systemami prawnymi poszczególnych państw bałkańskich a kształtowaniem się dominujących i alternatywnych projektów tożsamościowych.
3. Potrafi stosując ujęcie interdyscyplinarne wykorzystywać informacje wywodzące się z dziedziny historii i prawa i wykorzystywać je w analizie materiałów źródłowych związanych z literaturą i kulturą Bałkanów.
4. Potrafi wykazać związki między folklorem i religiami Półwyspu Bałkańskiego a kształtowaniem się norm tożsamościowych oraz prawnych w tym regionie.
5. Potrafi wyjaśnić wpływ przemian ustrojowo-prawnych zachodzących na Bałkanach na obecny kształt modeli tożsamościowych istniejących na tym obszarze, potrafi umiejscowić owe przemiany we współczesnym kontekście geopolitycznym.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. Jest przygotowany do prowadzenia dialogu międzykulturowego.
2. Jest przygotowany do uczestniczenia w kontaktach międzynarodowych i interkulturowych.
3. Jest przygotowany do podejmowania działań na rzecz poszanowania dziedzictwa kulturowego Półwyspu Bałkańskiego.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 5:

Prezentacja na poziomie zaawansowanym pojęć ogólnych z zakresu historii państwa i prawa.

Semestr 5:

Prezentacja na poziomie zaawansowanym specyfiki ustroju oraz prawodawstwa wczesnofeudalnych państw bałkańskich w ujęciu chronologicznym i typologicznym.

Semestr 5:

Prezentacja na poziomie zaawansowanym tekstów źródłowych reprezentatywnych dla ustroju i prawodawstwa państw bałkańskich w czasach średniowiecza i wczesnej nowożytności.

Semestr 5:

Prezentacja na poziomie zaawansowanym specyfiki ustroju i prawodawstwa Turcji Osmańskiej, przedstawienie ich wpływu na ewolucję mechanizmów ustrojowych i prawnych na terenie Bałkanów.

Semestr 5:

Prezentacja na poziomie zaawansowanym specyfiki ustroju i prawodawstwa obszaru pogranicza wojskowego monarchii habsburskiej i jej wpływu na ewolucję społeczności bałkańskich w czasach nowożytnych.

Semestr 6:

Prezentacja na poziomie zaawansowanym procesu kształtowania się państwowości bałkańskich w XIX wieku, analiza ich ustroju w kontekście ustawodawstwa zachodnioeuropejskiego.

Semestr 6:

Prezentacja na poziomie zaawansowanym mechanizmów ustrojowych i prawodawstwa na Bałkanach w dwudziestolecie międzywojennym XX wieku, przedstawienie związku między ustawodawstwem krajów bałkańskich, a ustawodawstwem krajów Europy Zachodniej.

Semestr 6:

Prezentacja na poziomie zaawansowanym mechanizmów ustrojowych i prawodawstwa państw socjalistycznych na Bałkanach w drugiej połowie XX wieku, przedstawienie związków między ustrojem tych państw a ustrojem ZSRR.

Semestr 6:

Prezentacja na poziomie zaawansowanym przemian ustrojowo-prawnych, które zaszły na Bałkanach w ostatniej dekadzie XX wieku ze szczególnym uwzględnieniem krajów byłej Jugosławii.

Semestr 6:

Prezentowanie omawianych zagadnień z zakresu historii państwa i prawa na tle zagadnień politycznych, społecznych, gospodarczych i kulturowych.

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do islamu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. umie wskazać różnice kulturowe pomiędzy religiami chrześcijańskimi a islamem, zwłaszcza na Półwyspie Bałkańskim.
2. wie jakie reguły i obowiązki spadają na wyznawców islamu.
3. zna historię kształtowania się Koranu oraz filary i dogmatykę islamu.
4. nabywa wiedzę o historii islamu.

w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętności posługiwania się terminami związanymi z religią muzułmańską.
2. potrafi zabrać głos w dyskusji nad zróżnicowaniem islamu (np. szkoły prawne islamu, kwestia sekt).
3. potrafi odnieść się do zagadnień historycznych kształtujących islam; wskazać wpływ religii politeistycznych czasów przedislamskich oraz nakładanie się idei religijnych i politycznych.
4. orientuje się w zagadnieniach różnorodności w świecie islamu

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dysponując wiedzą wyniesioną z kursu studiów nad wprowadzeniem do islamu, własnych zainteresowań, nierzadko popartych badaniami z autopsji rozumie złożone kwestie wpływu islamu na Półwysep Bałkański.
2. ma orientację o niejednorodności interpretacji Koranu jako podstawowego źródła prawa nie tylko religijnego dla muzułmanów.
3. wie o regułach zachowania w miejscach publicznych w krajach islamskich.

Treści programowe dla zajęć:

Omówienie czynników, które mogły wpłynąć na pojawienie się islamu na Półwyspie Arabskim.

Wierzenia przedislamskie i ich wpływ na kształt islamu.

Życie Proroka Muhammada i kształtowanie się nowej religii.

Znaczenie Koranu, jako czynnika wpływającego na świadomość muzułmanów.

Nakazy, dogmatyka, rytuały i zalecenia religii islamskiej.

Zróżnicowanie wewnątrz religii islamskiej, sekty.

Elementy prawa islamskiego.

Kalendarz islamski.

Świat islamski a inne religie monoteistyczne, różnice i podobieństwa - chrześcijaństwo.

Świat islamski a inne religie monoteistyczne, różnice i podobieństwa - judaizm.

Pozycja i prawa kobiet w świecie islamu.

Przepisy rozwodowe elementy życia rodzinnego.

Organizacje charytatywne - inny obraz świata muzułmańskiego.

Zagadnienia panislamizmu i panarabizmu.

Wybrane sekty muzułmańskie na Bałkanach.

Prezentacje filmów i dyskusje: na temat historii Koranu, życia współczesnego w islamie oraz sufich.

Nazwa zajęć: **Zarys dziejów państw bałkańskich**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę o najważniejszych państwach na Bałkanach oraz ich historii.
2. zna terminologię i metodologię badań historycznych związaną z obszarem Bałkanów.
3. ma wiedzę o najważniejszych grupach etnicznych na Bałkanach (czas ich przybycie, lokalizacja, dzieje).
4. zna przyczyny nakładania się tradycji historycznych narodowości bałkańskich.
5. zna przyczyny skomplikowanej sytuacji politycznej i kulturowej na Bałkanach.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi rozwiązywać problemy związane z historią Bałkanów.
2. potrafi analizować przebieg procesu dziejowego na obszarze Bałkanów.
3. potrafi wyjaśnić historyczne uwarunkowania rozwoju poszczególnych narodów bałkańskich.
4. potrafi posługiwać się terminologią historyczną związaną z obszarem Bałkanów.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest przygotowany do krytycznej oceny wiedzy historycznej związanej z Bałkanami.
2. dzięki poznaniu historii państw bałkańskich, jest przygotowany do prowadzenia dialogu międzykulturowego.
3. dzięki poznaniu historii państw bałkańskich, jest przygotowany do podejmowania działań na rzecz ochrony i poszanowania dziedzictwa Półwyspu Bałkańskiego.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 3:

Rozwój terytorialny i znaczenie polityczne Imperium Osmańskiego w Europie w XVI i XVII wieku.

Semestr 3:

Organizacja i system społeczny państwa osmańskiego; funkcjonowanie narodowości bałkańskich w ramach państw osmańskiego.

Semestr 3:

Państwa lenne wobec Turcji Osmańskiej w Europie: Wołoszczyzna, Mołdawia, Siedmiogród w XVI i XVII wieku.

Semestr 3:

Wojny "Świętej Ligi" 1684(1683)-1699, 1715-1718 oraz ich skutki polityczne, demograficzne i społeczne.

Semestr 3:

"Kwestia Wschodnia"; Rosja, Cesarstwo i inne mocarstwa europejskie wobec Turcji Osmańskiej w XVIII wieku; Grecy w Imperium Osmańskim.

Semestr 3:

Przemiany polityczne na Bałkanach w XVIII i 1 połowie XIX wieku (kształtowanie się państwowości Czarnogóry, upadek Wenecji i jego skutki, idee iliryskie i dackie, kształtowanie się autonomii serbskiej, powstanie niepodległego państwa greckiego).

Semestr 3:

Wzrost znaczenia Rosji na Bałkanach.

Semestr 3:

Wiosna Ludów a narodowości bałkańskie.

Semestr 4:

Walka o reformy w Turcji Osmańskiej.

Semestr 4:

Walka państw i narodów bałkańskich o niepodległość; wojna rosyjsko-turecka i traktat w San Stefano; Kongres Berliński i jego skutki.

Semestr 4:

Dążenia państw bałkańskich na przełomie XIX i XX wieku; wielkie idee małych narodów; wojny bałkańskie i ich skutki.

Semestr 4:

Rozwiązania polityczne i terytorialne po I wojnie światowej; "Kocioł bałkański" w okresie międzywojennym.

Semestr 4:

Państwa bałkańskie w okresie II wojny światowej.

Semestr 4:

Państwa "demokracji ludowej" na Bałkanach i ich problemy po II wojnie światowej; przewroty polityczne w Grecji i ich skutki.

Semestr 4:

Współczesne państwa bałkańskie i ich dziedzictwo historyczno-kulturowe.

Nazwa zajęć: **Język angielski B1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób w zakresie problematyki związanej ze swoim otoczeniem jak i w zakresie tematyki ogólnoakademickiej.
2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku angielskim o charakterze ogólnym jak i akademickim oraz analizować ich treść i wybierać niezbędne informacje.

3. potrafi zrozumieć dostosowany do poziomu oryginalny materiał audio lub wideo na poziomie ogólnym oraz wychwytyjąc niezbędne szczegóły.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasach: Present Simple and Present Continuous, Narrative Tenses, Present Perfect and Present Perfect Continuous, Future Perfect and Future Continuous.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: mowa zależna oraz pytania w mowie zależnej, formy przymiotnikowe i przysłówkowe.

Słownictwo dotyczące życia codziennego oraz jak i ogólno-akademickie w zakresie następujących tematów: praca, rozmowa kwalifikacyjna o pracę, służba zdrowia, podróżowanie, moda oraz dress code, środowisko naturalne, zmiany klimatyczne.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie: przeprowadzania oraz udziału w rozmowie kwalifikacyjnej o pracę, przedstawiania problemów, moderowania dyskusji oraz wyrażania opinii na tematy zawarte w treści 3.

Nazwa zajęć: **Wprowadzenie do etnologii i antropologii kulturowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna miejsce etnologii i antropologii kulturowej wśród innych nauk humanistycznych i społecznych oraz jej związki z innymi dyscyplinami.

2. posiada wiedzę dotyczącą obszaru zainteresowań badawczych etnologii i antropologii kulturowej oraz stosowaną w ich ramach metodologię.

3. zna podstawowe orientacje badawcze wypracowane na gruncie etnologii i antropologii kulturowej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wskazać historyczne uwarunkowania podstawowych orientacji badawczych wypracowanych na gruncie etnologii i antropologii kulturowej.

2. potrafi zdefiniować najważniejsze koncepcje wypracowane w ramach poszczególnych orientacji badawczych i wskazać ich twórców.

3. zyskuje umiejętność krytycznego odniesienia się do najważniejszych koncepcji wypracowanych w ramach poszczególnych orientacji badawczych.

4. potrafi wyjaśnić kluczowe kategorie analityczne, jakimi posługują się antropolodzy kulturowi.

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie. Zmierzenie się z zamętem terminologicznym: etnografia, etnologia, antropologia kulturowa i społeczna; ukonstytuowanie się antropologii jako dyscypliny naukowej i jej niebezpieczne związki z kolonializmem; „kłopoty z kulturą”; najważniejsze pytania i obszary badań; nakreślenie mapy głównych orientacji badawczych; różne antropologie.

Ewolucjonizm, czyli kultura jako linearny rozwój, i jego późniejsze reinterpretacje (neoevolucjonizm, ekologia kulturowa); atrybutywna definicja kultury, od magii do religii, systemy pokrewieństwa.

Dyfuzjonizm, czyli o przemieszczaniu się kultur; teoria arealów kulturowych, czyli mapujemy; historycyzm i narodziny relatywizmu kulturowego; etnopsychologizm.

Funkcjonalizm, czyli po co nam kultura?; rozkwit metody badań terenowych; wpływy francuskiej szkoły socjologicznej; mariaż funkcjonalizmu ze strukturalizmem.

Strukturalizm, czyli kultura jako struktura; wpływy językoznawstwa.

Transakcjonizm i szkoła manchesterska, czyli przejście do struktury do procesualności; marksizm w antropologii: marksizm strukturalny, materializm kulturowy, ekonomia polityczna.

Fenomenologia i hermeneutyka, czyli o interpretacji kultur.

Poststrukturalizm, czyli dekonstruujemy; wpływy językoznawstwa i socjologii.

Feminizm, czyli dekonstruujemy kategorię płci biologicznej i wprowadzamy gender; rola płci badacza w terenie.

Postmodernizm, czyli dekonstruujemy i bijemy się w pierś.

Postkolonializm, czyli w poszukiwaniu głosu podporządkowanego; antropologia krytyczna i zaangażowana.

(Auto)refleksyjność w antropologii, usytuowanie badacza, główne wyzwania metodologiczne.

Nazwa zajęć: **Tradycje kulturowe w Europie Środkowej i Południowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna definicje tradycji oraz związane z nią pojęcia.
2. zna terminologię i metodologię badań tradycji literackich, kulturowych, historycznych, religijnych, społecznych itd.
3. ma wiedzę o różnorodności kontekstów kształtowania się tradycji literatur i kultur Półwyspu Bałkańskiego.
4. ma wiedzę o najważniejszych tradycjach historyczno-kulturowych, religijnych i społecznych literatur Półwyspu Bałkańskiego

w zakresie umiejętności:

1. potrafi dostrzegać związki literatur Półwyspu Bałkańskiego z europejskim dziedzictwem kulturowym oraz religijnym.
2. potrafi dostrzegać związki między tradycjami słowiańskimi i niesłowiańskimi na Półwyspie Bałkańskim.
3. potrafi dostrzegać powiązania między epokami, prądami i twórczością najważniejszych przedstawicieli literatur Półwyspu Bałkańskiego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dzięki poznaniu różnych tradycji Półwyspu Bałkańskiego, jest przygotowany/a do popularyzowania wiedzy o krajach, językach, literaturach i kulturach bałkańskich.
2. dzięki poznaniu różnych tradycji Półwyspu Bałkańskiego, jest przygotowany/a do budowania dialogu międzykulturowego.
3. dzięki poznaniu różnych tradycji Półwyspu Bałkańskiego, jest gotów/gotowa podejmować działania na rzecz poszanowania bałkańskiego dziedzictwa kulturowego.

Treści programowe dla zajęć:

Prezentacja pojęcia tradycji, jej ujęć, najważniejszych metodologii badawczych; ukazanie specyfiki badań tradycji literatur Półwyspu Bałkańskiego.

Przedstawienie problemu zróżnicowania kontekstów kształtowania się tradycji literatur i kultur Półwyspu Bałkańskiego; ukazanie praktycznego i teoretycznego wymiaru tradycji.

Prezentacja najważniejszych tradycji historyczno-kulturowych, religijnych, społecznych literatur Półwyspu Bałkańskiego; wskazanie najważniejszych kontekstów kulturowych, narodowych i ponadnarodowych.

Nazwa zajęć: Regiony turystyczne wybranych państw Europy

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna cechy charakterystyczne wybranych regionów turystycznych Europy.
2. wie, w jaki sposób powiązać zjawiska z zakresu szeroko rozumianej kultury europejskiej.
3. wie, w jaki sposób wyjaśnić związek wybranych wydarzeń historycznych z obszarem kulturowym Europy; rozpoznaje cechy narodowych i ponadnarodowych modeli kulturowych; określa ich atrakcyjność dla turystyki.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi opisać specyfikę procesów wpływających na atrakcyjność turystyczną wybranych regionów i poszczególnych państw, a także specyfikę relacji kulturowych między poszczególnymi regionami i kulturami.
2. potrafi kompilować zdobytą na zajęciach wiedzę, budować ujęcia uogólniające, rozwijać, wyjaśniać i rekonstruować najważniejsze elementy przestrzeni turystycznej i kulturowej wybranych regionów europejskich.
3. zyskuje umiejętność porównywania zjawisk walorów przyrodniczych i antropogenicznych, formułowania wniosków, wyjaśniania i interpretowania tych zjawisk w kontekście szerokich formacji historycznych, politycznych, etnicznych, religijnych.
4. zyskuje umiejętność porównywania zjawisk determinujących atrakcyjność turystyczną, formułowania wniosków, wyjaśniania i interpretowania tych zjawisk w ujęciu interdyscyplinarnym.
5. potrafi kompilować i streszczać wiedzę zaczerpniętą z literatury teoretycznej, potrafi ją uogólniać i modyfikować.

Treści programowe dla zajęć:

Prezentacja informacji teoretycznych dotyczących dóbr kultury, turystyki kulturowej.

Prezentacja walorów przyrodniczych i antropogenicznych wybranych regionów turystycznych i państw europejskich.

Prezentacja najważniejszych obiektów zabytkowych wpływających na atrakcyjność turystyczną wybranego regionu/kraju.

Prezentacja najważniejszych powiązań wpływających na powstanie kategorii regionu turystycznego.

Prezentacja najważniejszych postaci związanych z omawianym krajem/regionem turystycznym i ich znaczeniem dla kultury narodowej/regionalnej.

Prezentacja najważniejszych zjawisk kultury w ujęciu chronologicznym i typologicznym.

Prezentacja związków między historią, sztuką, kulturą wybranych krajów i regionów a ich atrakcyjnością turystyczną.

Ukazanie związków geograficznych (morfologicznych, klimatycznych, hydrologicznych itp.) i kulturowych (artystycznych), wyeksponowanie płaszczyzn identyfikacji i różnicowania.

Przedstawienie zależności geograficznych i kulturowych wybranych regionów i państw.

Prezentacja omawianych zjawisk w interdyscyplinarnych i intersemiotycznych powiązaniach z innymi dziedzinami nauki.

Nazwa zajęć: Język niemiecki B21

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć płynne wypowiedzi ustne na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób na tematy związane ze swoim otoczeniem jak i na tematy ogólnoakademickie.
2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku niemieckim o charakterze ogólnym jak i akademickim, związane z kierunkiem studiów, oraz analizować ich treść i wybierać niezbędne informacje.
3. potrafi zrozumieć oryginalny materiał audio lub wideo na większość tematów dotyczących życia codziennego, kulturalnego i społecznego, na poziomie ogólnym jak i wychwycić niezbędne szczegóły.
4. potrafi przygotować i wygłosić prezentację na wybrany temat.
5. potrafi opracować teksty oraz wypowiedzi dotyczące życia społecznego, uniwersyteckiego i zawodowego.
6. potrafi redagować wybrane teksty w stylu formalnym.
7. potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę oraz umiejętności.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasach: czas Perfekt oraz Imperfekt dla czasowników mocnych i słabych oraz czasowników modalnych.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: strona bierna, strona bierna z czasownikami modalnymi, Konjunktiv II, konektory, zdania okolicznikowe celu, zdania przydawkowe.

Słownictwo dotyczące życia codziennego jak i ogólno-akademickie w zakresie następujących tematów: relacje – relacje międzyludzkie, przyjaźń, cechy charakteru, charakterystyka dobrego przyjaciela, miłość, uczucia, etapy związku, trudności w związku, konflikty rodzinne, zdrowie – dbałość o zdrowie, zdrowe odżywianie, problemy i porady zdrowotne, nazwy chorób, czynności wykonywane przez lekarza i pacjenta, wizyta u lekarza, szkoła, uniwersytet – wybór studiów i szkoły wyższej, wymarzone studia, obowiązki studenta, życie studenckie, ścieżki kariery, finansowanie nauki, reklama - znaczenie reklamy, sztuczki stosowane w reklamie, wybory konsumenckie, podatność na reklamę, sukces w biznesie.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie: przeprowadzania oraz udziału w rozmowie kwalifikacyjnej o pracę, przedstawiania problemów, moderowania dyskusji oraz wyrażania opinii na tematy zawarte w treści 3.

Nazwa zajęć: Typy przekładu i metody pracy translologicznej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna typy przekładu oraz terminologię przekładoznawczą.
2. posiada określoną wiedzę na temat metodologii pracy translatorskiej i może zastosować do konkretnego tekstu translacji.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyjaśnić specyfikę różnych typów przekładu: pisemnych, ustnych; specjalistycznych, artystycznych, mieszanych.
2. potrafi zaprezentować i wyjaśnić konteksty pracy tłumacza w nawiązaniu do konkretnie wybranej metody.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotowy do krytycznej oceny i wykorzystywania zdobytej wiedzy w rozwiązywaniu problemów w pracy zawodowej oraz życiu społecznym.

Treści programowe dla zajęć:

Klasyfikacja typów przekładu.

Dobór technik, metod i strategii do potrzeb odbiorcy przekładu i gatunku tekstu.

Przekład artystyczny: poezja, proza (starożytna, średniowieczna, nowoczesna), sztuka i opera, literatura dla dzieci, teksty piosenek.

Przekład naukowy i techniczny (np. podręczniki, instrukcje itd.).

Przekład specjalistyczny (np. medyczny, gastronomiczny itd.), prawny i prawniczy.

Przekład audiowizualny: tłumaczenie filmowe, gry komputerowe.

Przekład ustny: symultaniczny, konsekwentny.

Przekład maszynowy.

Przekład mieszany: tłumaczenie migowe, tłumaczenie audiodyskryptora, infografika.

Nazwa zajęć: Literatura Słowian Południowych na tle kulturowym Półwyspu Bałkańskiego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna definicje bałkańskiej przestrzeni kulturowej i posiada wiedzę na temat charakterystycznych dla niej zjawisk (kultura ludowa, idee wspólnotowe Słowiańszczyzny, wielkie mity narodowe).

2. zna specyfikę przestrzeni kulturowej Półwyspu Bałkańskiego, szczególnie modeli Slavia Latina i Slavia Orthodoxa, Slavia Islamica i Slavia Iudaica.

3. posiada wiedzę na poziomie podstawowym na temat rozmaitych ścieżek rozwoju literatur południowosłowiańskich, rozwoju piśmiennictwa, następujących po sobie epok literackich, w ujęciu chronologicznym i typologicznym; zna sylwetki najważniejszych pisarzy i ich twórczość oraz teksty należące do kanonu.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi powiązać zjawiska z zakresu literatury i kultury Słowian południowych.

2. umie wyjaśnić związek wybranych utworów literackich z obszarem kulturowym Bałkanów, rozpoznać cechy narodowych i ponadnarodowych modeli kulturowych, charakterystycznych dla Slavia Latina, Slavia Orthodoxa, Slavia Islamica i Slavia Iudaica.

3. potrafi opisać specyfikę południowosłowiańskiego procesu historycznego i kulturowego oraz relacje pomiędzy literaturą pisaną i ustną, a także specyfikę relacji kulturowych między Półwyspem Bałkańskim i pozostałą częścią Europy.

4. potrafi analizować i interpretować teksty literackie i naukowe, charakterystyczne dla bałkańskiej przestrzeni kulturowej.

5. potrafi formułować sądy na temat literatury Słowian południowych ustnie i pisemnie.

6. umie kompilować i streszczać wiedzę zaczerpniętą z literatury teoretycznej, potrafi ją uogólniać i modyfikować.

7. umie samodzielnie ocenić i interpretować dzieła literackie oraz teksty kultury, potrafi uargumentować określone stanowisko.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. zachowuje się w sposób profesjonalny i jest skłonny do refleksji na tematy etyczne, dotyczące różnic kulturowych, językowych i religijnych typowych dla Półwyspu Bałkańskiego.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 1:

Wprowadzenie do przestrzeni kulturowej Półwyspu Bałkańskiego, omówienie modeli kulturowych: Slavia Latina i Slavia Orthodoxa, Slavia Islamica i Slavia Iudaica; prezentacja na poziomie podstawowym serbskiej/chorwackiej/bułgarskiej literatury średniowiecznej w ujęciu chronologicznym i typologicznym; ukazanie sylwetek najważniejszych pisarzy i ich twórczości.

Semestr 1:

Prezentacja na poziomie podstawowym przykładów południowosłowiańskiej literatury renesansowej w ujęciu chronologicznym i typologicznym; ukazanie sylwetek najważniejszych pisarzy i ich twórczości, głównych ośrodków.

Semestr 1:

Prezentacja na poziomie podstawowym wybranych przykładów południowosłowiańskiej literatury barokowej w ujęciu chronologicznym i typologicznym; ukazanie sylwetek najważniejszych pisarzy i ich twórczości, głównych ośrodków.

Semestr 1:

Prezentacja na poziomie podstawowym wybranych przykładów literatury i omówienie specyfiki południowoślowiańskiego oświecenia w ujęciu chronologicznym i typologicznym; ukazanie sylwetek najważniejszych pisarzy i ich twórczości, głównych ośrodków.

Semestr 1:

Prezentacja na poziomie podstawowym serbskiej/chorwackiej/bułgarskiej literatury romantycznej/odrodzenia narodowego w ujęciu chronologicznym i typologicznym; ukazanie sylwetek najważniejszych pisarzy i ich twórczości; główne ośrodki; kontekst rozwoju literatury w warunkach walki narodowowyzwoleńczej; chorwacki iliryzm i idea jugosłowiańska.

Semestr 1:

Prezentacja na poziomie podstawowym zagadnień dotyczących roli folkloru w kulturach i literaturach południowoślowiańskich; folklor bałkański jako kod i subkod kulturowy; ballady; pieśni epickie i liryczne.

Semestr 2:

Prezentacja w stopniu podstawowym innych wybranych elementów folkloru południowoślowiańskiego na Bałkanach; bajka jako specyficzny gatunek literacki.

Semestr 2:

Prezentacja w stopniu podstawowym zagadnienia wielkich mitów narodowych Słowian południowych oraz ich oddźwięk w literaturze; Przedstawienie omawianych zjawisk na tle wydarzeń historycznych, politycznych i społecznych Półwyspu Bałkańskiego; kolonialny i postkolonialny obraz Bałkanów.

Semestr 2:

Prezentacja na poziomie podstawowym wybranych zagadnień dotyczących II wojny światowej na Półwyspie Bałkańskim i jej oddźwięku w literaturach tego regionu; wskazanie związków literatur południowoślowiańskich z literaturą europejską.

Semestr 2:

Prezentowanie w stopniu podstawowym postmodernizmu w literaturach i kulturze Słowian południowych; przykładowe lektury, trendy; przedstawiciele; wskazanie związków z literaturą europejską.

Semestr 2:

Prezentacja w stopniu podstawowym zagadnień związanych z transformacją kanonów kultury i literatury po 1991 roku na obszarze Półwyspu Bałkańskiego; wojna postjugosłowiańska, rozpad Jugosławii i kształtowanie się państw narodowych.

Semestr 2:

Prezentacja w stopniu podstawowym interdyscyplinarnych powiązań omawianych zjawisk literatury i kultury z innymi dziedzinami sztuki (m.in. film).

Nazwa zajęć: Bałkańska mozaika literacka i etniczno-kulturowa

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. ma elementarną wiedzę na temat etnologii/antropologii kulturowej oraz literackiej, zna w podstawowym zakresie ich terminologię i ujęcia teoretyczno-metodologiczne w odniesieniu do aspektów różnicowania etnicznego i kulturowego.
2. zna etniczną strukturę Bałkanów i jej wpływ na kształt literatury bałkańskiej, ma podstawową wiedzę na temat jej diachronicznych i synchronicznych uwarunkowań i przejawów.
3. ma wiedzę na temat specyfiki krajów Półwyspu Bałkańskiego, ich historii, literatury i wzajemnych stosunków.
4. ma wiedzę na temat różnicowania religijnego Bałkanów oraz związków etniczności z tradycją religijną i literacką.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyznajdywać, analizować, ewaluować, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące etniczności, kultury i życia społecznego Półwyspu Bałkańskiego z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych.
2. potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla Bałkanów w zakresie etnologii/antropologii kulturowej oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym.

Treści programowe dla zajęć:

Prezentacja różnych sposobów rozumienia pojęcia „Bałkany” i wyznaczania ich terytorialnego zasięgu. Zaznajomienie z podstawowymi pojęciami etnologicznymi/antropologicznymi odnoszącymi się do zagadnienia etniczności i różnicowania etnicznego.

Ukazanie specyfiki i uwarunkowań procesów narodotwórczych na Bałkanach z uwzględnieniem dziejów najnowszych.

Szczegółowa prezentacja współczesnego zróżnicowania etnicznego (z uwzględnieniem aspektu językowego i religijnego) poszczególnych krajów bałkańskich.

Omówienie sytuacji formalnoprawnej mniejszości narodowych/etnicznych w poszczególnych krajach bałkańskich.

Przedstawienie etnokulturowych charakterystyk wybranych, bałkańskich narodów/grup etnicznych.

Zaznajomienie z wybranymi pojęciami etnologicznymi/antropologicznymi odnoszącymi się do zróżnicowania kulturowego.

Ukazanie w ogólnym zarysie zróżnicowania i jedności tradycji kulturowych Bałkanów.

Analiza uwarunkowań zróżnicowania kulturowego Bałkanów (środowiskowych, historycznych, etnicznych, religijnych).

Przedstawienie na wybranych przykładach wyróżników kultur etnicznych Bałkanów.

Nazwa zajęć: **Warsztat tłumacza**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę w zakresie teorii i praktyki przekładu, zna terminologię dotyczącą przekładu, praktyczną znajomość języka specjalistycznego na poziomie przewidzianym w programie studiów.
2. wie, w jaki sposób objaśnić i porównać koncepcje przekładu; zna różnorodne techniki przekładu tekstów.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi samodzielnie tłumaczyć teksty literackie, użytkowe, naukowe, techniczne i informacyjne z języka specjalistycznego na język polski; potrafi dotrzeć do potrzebnych źródeł i weryfikować stopień ich przydatności i wiarygodności (słowniki, Internet, leksykony, kompendia, atlasy).
2. potrafi dokonywać ustnych tłumaczeń z języka specjalistycznego na język polski; posiada umiejętność nawiązywania kontaktów interpersonalnych z przedstawicielami różnych kultur i tradycji; jest otwarty na wymianę informacji i doświadczeń.
3. potrafi zdefiniować obowiązki tłumacza, edytora, redaktora tekstu i odnieść je do praktycznej działalności tłumacza; wykazuje się znajomością prawnych regulacji pracy tłumacza.
4. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku specjalistycznym; docenia znaczenie wiedzy sławistycznej dla prawidłowego funkcjonowania procesu komunikacji, począwszy od poziomu interpersonalnego po międzykulturowy.
5. potrafi dokonywać wyborów wobec odpowiedzialności za tworzenie przekazu zgodnego z intencją autorską a uwarunkowaniami kulturowymi docelowego odbiorcy.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 4:

Elementy teorii przekładu (typologia przekładu; tłumaczenie pisemne a tłumaczenie ustne: symultaniczne, konsekwentne, prawne i osobowościowe uwarunkowania pracy tłumacza).

Semestr 4:

Techniki tłumaczenia tekstów pisanych i ustnych.

Semestr 4:

Tłumaczenie tekstów literackich: dramat, poezja, proza.

Semestr 4:

Tłumaczenie tekstów literackich: literatura dialektalna, literatura adresowana do specjalnego odbiorcy (literatura dziecięca).

Semestr 5:

Tłumaczenie literackie: tłumaczenie tekstów podporządkowanych warstwie muzycznej dzieła (teksty librett operowych, utworów operetkowych i musicalowych).

Semestr 5:

Tłumaczenie tekstów użytkowych i informacyjnych: biogram, instrukcja obsługi, teksty reklamowe.

Semestr 5:

Tłumaczenie naukowo-techniczne: medycyna, weterynaria, prawo, przemysł, sztuka, turystyka.

Semestr 5:

Tłumaczenie ustne: przemówienia osób występujących publicznie,

Semestr 5:

Karta tłumacza.

Nazwa zajęć: **Lingwistyka kulturowa**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę o złożonych relacjach między językiem a kulturą.

2. posiada wiedzę ogólną w zakresie podejmowanych współcześnie badań na gruncie lingwistyki kulturowej.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi obserwować, analizować i interpretować relacje między językiem i kulturą.
2. potrafi podjąć dyskusję nad najistotniejszymi zagadnieniami, obecnymi w refleksji nad kulturowymi uwarunkowaniami języka.
3. potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę w ramach przygotowania do wykonywania zawodów wymagających wysokiej kompetencji językowej (etykieta językowa, mowa ciała jako wspierająca akt komunikacji werbalnej, lingwistyczny aspekt NLP).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. posiada świadomość złożonych relacji między językiem a kulturą.

Treści programowe dla zajęć:

Współczesne problemy lingwistyki kulturowej: rozważania terminologiczne, źródła lingwistyki kulturowej, problemy badawcze.

Język narzędziem postrzegania rzeczywistości i źródłem wiedzy o człowieku i świecie. Wspólnota kulturowa – kultura języka.

Pojęcie językowego obrazu świata – przybliżenia. Koncepcja językowego obrazu świata w programie sławistycznych badań porównawczych.

Językowe wykładniki wartości kulturowych. Językowe wyrażanie uczuć w różnych kulturach.

Językowo-kulturowa analiza znaczenia – językowo-kulturowe definicje leksykalne słownictwa na przykładach.

Język płci – asymetrie rodzajowo-płciowe.

Gender-Neutral Language (sposób posługiwania się językiem w tekstach pisanych w komunikacji oficjalnej w instytucjach europejskich, który odznacza się wyeliminowaniem wykładników rodzaju naturalnego).

Perswazja językowa. Język reklamy. Neurolingwistyczne programowanie umysłu – aspekt lingwistyczny.

Nazwa zajęć: **Praktyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna zasady funkcjonowania instytucji zajmujących się przekładem.
2. ma podstawową wiedzę w zakresie informatyki.
3. zna podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego.
4. zna terminologię używaną w naukach filologicznych (w języku polskim i języku kraju specjalności) oraz wie, w jaki sposób opisać za jej pomocą wybrane problemy badawcze.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi prawidłowo zinterpretować wzorcowe zachowania (językowe i kulturowe) charakterystyczne dla wspólnoty narodowej/kulturowej/językowej kraju specjalności.
2. potrafi przedstawić ustną i pisemną wypowiedź w języku kraju specjalności, dotyczącą zagadnień szczegółowych z wykorzystaniem różnorodnych źródeł i dokonując wyboru metody badawczej.
3. potrafi dokonywać ustnych i pisemnych tłumaczeń tekstów o średnim poziomie trudności z języka kraju specjalności na język polski i z języka polskiego na język kraju specjalności.
4. posiada umiejętność zastosowania zdobywanej wiedzy o języku w pracy zawodowej (przede wszystkim w ośrodkach kultury, ośrodkach informacji turystycznej, w szkołach językowych, wydawnictwach, placówkach dyplomatycznych i w mediach).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. docenia znaczenie nauk filologicznych dla prawidłowego funkcjonowania procesu komunikacji, poczynając od poziomu interpersonalnego po międzykulturowy.
2. potrafi nawiązywać kontakty interpersonalne z przedstawicielami różnych kultur i tradycji.
3. potrafi pracować w zespole i umie dzięki pracy zespołowej realizować powierzone zadania.
4. jest zdeterminowany do podejmowania samodzielnych działań profesjonalnych w zakresie translatologii.

Treści programowe dla zajęć:

Tłumaczenia pisemne obustronne (dokumentów o charakterze handlowym, prawnym, publicystycznym, tekstów literackich, korespondencji).

Tłumaczenia ustne obustronne (dokumentów o charakterze handlowym, prawnym, publicystycznym, tekstów literackich, korespondencji).

Programy informatyczne w pracy tłumacza, korzystanie z internetowych źródeł leksykograficznych.

Zasady BHP w pracy tłumacza.

Translatorska obsługa spotkań branżowych.

Nazwa zajęć: **Język niemiecki B1**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć ustne wypowiedzi na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób w zakresie problematyki związanej ze swoim otoczeniem jak i w zakresie tematyki ogólnoakademickiej.
2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku niemieckim o charakterze ogólnym jak i akademickim oraz analizować ich treść i wybierać niezbędne informacje.
3. potrafi zrozumieć dostosowany do poziomu oryginalny materiał audio lub wideo na poziomie ogólnym oraz wychwytywać niezbędne szczegóły.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasach: czas Perfekt oraz Imperfekt dla czasowników mocnych i słabych, czas przyszły Futur 1.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: partykuły modalne, rekcja czasownika, czasowniki ruchu, werden + bezokolicznik, zdania względne, słowotwórstwo, przymki czasowe.

Słownictwo dotyczące życia codziennego jak i ogólno-akademickie w zakresie następujących tematów: dni świąteczne: przyjęcia i uroczystości z różnych okazji, święta, tradycje, obrzędy, zaproszenia, rady dla gości i gospodarzy uroczystości w drodze: środki komunikacji, zakup biletów, zachowanie na dworcu/ lotnisku, sposoby podróżowania, miejsca docelowe, sposoby spędzania czasu w poszczególnych miejscach (np. w górach, nad morzem) warunki noclegowe, wrażenia i przeżycia urlopowe, szczegółowy opis drogi, wymarzona podróż, przedmioty przydatne w podróży.

mieszkanie: wymarzony dom/mieszkanie, wyposażenie mieszkania, okolica miejsca zamieszkania, warunki mieszkaniowe, doświadczenia z mieszkania we wspólnocie mieszkaniowej, własna sytuacja mieszkaniowa, zamiana mieszkania

muzyka: instrumenty muzyczne, style muzyczne, gusty muzyczne, znani muzycy, koncert, przedstawienie muzyczne

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie: przeprowadzania oraz udziału w rozmowie kwalifikacyjnej o pracę, przedstawiania problemów, moderowania dyskusji oraz wyrażania opinii na tematy zawarte w treści 3.

Nazwa zajęć: **Antropologia literacka Bałkanów historycznych i współczesnych**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie interdyscyplinarne podejścia badawcze dotyczące sztuki.
2. rozpoznaje kluczowe postaci z zakresu współczesnej sztuki krajów bałkańskich.
3. orientuje się w nowych tendencjach i kierunkach sztuki krajów bałkańskich.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi samodzielnie dokonać interpretacji dzieła sztuki współczesnej, korzystając z multidyscyplinarnych narzędzi i technik.
2. jest w stanie opisać i ocenić obiekt artystyczny.
3. jest w stanie krytycznie wypowiedzieć się na temat współczesnej sztuki bałkańskiej w kontekście innych regionów i tradycji.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do podejmowania działań na rzecz poszanowania tradycji oraz dziedzictwa kulturowego Bałkanów.
2. potrafi argumentować na rzecz swoistości i istotności różnych języków ekspresji artystycznej.

Treści programowe dla zajęć:

Prezentacja na poziomie podstawowym zróżnicowania sztuki powstającej we współczesnych krajach bałkańskich.

Prezentacja na poziomie podstawowym narzędzi służących do interpretacji zjawisk z zakresu kultury artystycznej.

Prezentacja na poziomie podstawowym współczesnej sztuki wizualnej, muzycznej, performatywnej i krytycznej w krajach bałkańskich.

Prezentacja omawianych zjawisk artystycznych w powiązaniu z innymi dziedzinami kultury.

Nazwa zajęć: **Bałkański folklor słowny**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna podstawowe kategorie folkloru tradycyjnego i współczesnego (w tym: żywych subkultur społeczeństwa uprzemysłowionego oraz nowych folklorów środowiskowych).
2. posiada wiedzę dotyczącą symboliki oraz obrzędowego zastosowania podstawowych elementów tworzących świat człowieka żyjącego w społeczeństwie definiowanym jako tradycyjne.
3. prawidłowo posługuje się pojęciami i terminami z zakresu badań nad folklorem i jego kierunkami metodologicznymi (antropologiczno-kulturowy, socjologiczny, strukturalno-semiotyczny, genetyczno-historyczno-porównawczy, psychoanalityczny kierunek badań środków wyrazu).

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wskazać i ocenić znaczenie badań nad teorią kategorii folklorystycznych oraz nad bałkańskim folklorem tradycyjnym i współczesnym w nauce o języku i literaturze poszczególnych narodów zamieszkujących Półwysep Bałkański.
2. potrafi czytać ze zrozumieniem i komentować prace naukowe z zakresu badań folklorystycznych.
3. potrafi wskazywać oraz analizować wspólną płaszczyznę folkloru bałkańskiego.

Treści programowe dla zajęć:

Folklor, jego wewnętrzne zróżnicowanie i metody badawcze folklorystyki.

Współczesne tendencje w badaniach folklorystycznych.

Najważniejsze kategorie tradycyjnego i współczesnego folkloru: przestrzeń, czas, magia, kult, tabu.

Narodowa modelowość folkloru narodów zamieszkujących Półwysep Bałkański.

Wspólna płaszczyzna tradycyjnego i współczesnego folkloru narodów zamieszkujących Półwysep Bałkański.

Analiza tekstu folkloru.

Kultury ceremonialne narodów słowiańskich zamieszkujących Półwysep Bałkański – aspekt teoretyczny.

Rodzina oraz kalendarzowa obrzędowość i obyczajowość Bułgarów, Macedończyków, Chorwatów, Serbów i Bośniaków – formy tradycyjne i współczesne.

Nazwa zajęć: **Filozofia**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. rozumie rolę refleksji filozoficznej w studiach literaturoznawczych.
2. ma podstawową wiedzę z zakresu filozofii i estetyki.
3. ma podstawową wiedzę logiczną oraz stosuje strategie argumentacyjne, retoryczne i erystyczne.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi analizować dzieła literackie i kulturowe pod kątem filozoficznym i estetycznym.
2. na podstawie twórczej analizy nowych sytuacji i problemów moralnych samodzielnie formułuje propozycje ich rozwiązania.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest otwarty na nowe idee i gotów do zmiany opinii w świetle dostępnych danych i argumentów.
2. posiada kompetencje umożliwiające odmienne postrzeganie życia społecznego, moralnego i estetycznego przez osoby pochodzące z różnych okresów historycznych, środowisk i kultur.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 3:

Przedmiot i charakterystyka filozofii.

Semestr 3:

Filozofia przedsokratejska, cz.1 (poglądy Talesa z Miletu, Anaksymandra, Anaksymenesa, Heraklita z Efezu i Pitagorejczyków).

Semestr 3:

Filozofia przedsokratejska, cz.2, (poglądy Ksenofanesa, Parmenidesa, Zenona z Elei, Empedoklesa i Demokryta z Abdery).

Semestr 3:

Okres humanistyczny w filozofii: poglądy sofistów i Sokratesa.

Semestr 3:

Poglądy filozoficzne Platona.

Semestr 3:

Metafizyka i etyka Arystotelesa.

Semestr 3:

Filozofia szkół hellenistycznych: stoicyzm, epikureizm i sceptycyzm.

Semestr 3:

Filozofia buddyzmu.

Semestr 3:

Poglądy filozoficzne Augustyna z Hippony i Tomasza z Akwinu.

Semestr 3:

Racjonalizm Rene Descartesa (Kartezjusza).

Semestr 3:

Empiryści brytyjscy: John Locke, Georg Berkeley, Dawid Hume.

Semestr 3:

Etyka i teoria poznania Immanuela Kanta.

Semestr 3:

Duch absolutny, praca i nauka jako trzy możliwe punkty wyjścia filozofii (G. W. Hegel, K. Marks, A. Comte).

Semestr 3:

Fenomenologia i egzystencjalizm.

Semestr 4:

Estetyka – charakterystyka i przedmiot. Pojęcie sytuacji estetycznej.

Semestr 4:

Człowiek w świecie wartości. Wybrane zagadnienia aksjologiczne.

Semestr 4:

Podstawowe kategorie estetyczne starożytnej Grecji (piękno, harmonia, kalokaghatia, katharsis, mimesis, trójjedyna choreia).

Semestr 4:

Estetyka w średniowieczu (poglądy Pseudo Dionizego Areopagity, Jana Szkota Erugieny, Augustyna z Hippony).

Semestr 4:

Klasycyzm i romantyzm jako dwa wybrane style estetyczne (charakterystyka i porównanie).

Semestr 4:

Dzieło sztuki – próby definicji.

Semestr 4:

Estetyczne i pozaestetyczne funkcje sztuki.

Semestr 4:

Twórca i proces twórczy.

Semestr 4:

Wybrane koncepcje przeżycia estetycznego (teorie: Arystotelesa, I. Kanta, A. Schopenhauera, R. Ingardena i innych).

Semestr 4:

Stosunek sztuki do prawdy i rzeczywistości.

Semestr 4:

Estetyka wobec sztuki współczesnej.

Nazwa zajęć: Literatura kraju niesłowiańskiego w zarysie

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna specyfikę literatury niesłowiańskiego kraju regionu.
2. wskazuje jej fazy rozwojowe i ujmuje historię tej literatury w ramy periodyzacyjne.
3. rozumie związki poszczególnych etapów rozwoju literatury z historią i kulturą niesłowiańskiego kraju, twórczość najważniejszych literatów.
4. rozumie związek poszczególnych dzieł literackich z wydarzeniami historycznymi i rozwojem kultury niesłowiańskiego kraju regionu.
5. zna współczesną literaturę niesłowiańskiego kraju regionu w przekładzie na język polski.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi przeprowadzać analizę i interpretację poszczególnych epok literackich oraz utworów i fragmentów wybranych tekstów literackich.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. nabywa kompetencje przeprowadzania krytycznej analizy i interpretacji tekstów literackich z zastosowaniem metod właściwych dla literaturoznawstwa i humanistyki.

Treści programowe dla zajęć:

Prezentacja na poziomie podstawowym literatury niesłowiańskiego kraju regionu (Turcji) wraz z określeniem jej specyfiki i wskazaniem ram periodyzacyjnych.

Przedstawienie na poziomie podstawowym procesu rozwojowego literatury albańskiej w nurcie historycznym, kulturowym; ukazanie związków poszczególnych faz literatury niesłowiańskiego kraju regionu z jego historią i kulturą niesłowiańskich i słowiańskich Bałkanów.

Prezentacja na poziomie podstawowym poszczególnych faz literatury niesłowiańskiego kraju regionu, omówienie najważniejszych tendencji i zjawisk literackich oraz kulturowych; przegląd, analiza i interpretacja najważniejszych dzieł literackich.

Prezentacja na poziomie podstawowym specyfiki rozwoju literatury niesłowiańskiego kraju regionu w kontekście wpływu i interferencji zróżnicowanych kręgów i tradycji kulturowych, religijnych; projektów politycznych, wydarzeń oraz zjawisk historyczno-społecznych.

Przedstawienie na poziomie podstawowym najważniejszych twórców literackich i ich dzieł; analiza i interpretacja tekstów literackich w kontekście wydarzeń historycznych i rozwoju kultury niesłowiańskiego kraju regionu po II wojnie światowej i w okresie transformacji ustrojowej.

Prezentacja literatury niesłowiańskiego kraju regionu w przekładzie na język polski, omówienie problemu recepcji tej literatury w Polsce.

Nazwa zajęć: Język niemiecki A2

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi porozumiewać się w rutynowych, prostych sytuacjach komunikacyjnych, wymagających jedynie bezpośredniej wymiany zdań na tematy znane i typowe. Potrafi w prosty sposób opisywać swoje pochodzenie i otoczenie, w którym żyje, a także poruszać sprawy związane z najważniejszymi potrzebami życia codziennego.
2. potrafi czytać ze zrozumieniem krótsze teksty w języku niemieckim o charakterze ogólnym.
3. potrafi zrozumieć prosty oryginalny materiał audio lub wideo z życia codziennego, kulturalnego i społecznego, na poziomie ogólnym jak i wychwycić niezbędne szczegóły.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasach: czas Perfekt oraz Imperfekt dla czasowników mocnych i słabych oraz czasowników modalnych.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: zaimki dzierżawczy w mianowniku, bierniku oraz celowniku, odmiana czasowników nieregularnych, okoliczniki czasu, stopniowanie przysłówków, zdania porównawcze.

Słownictwo dotyczące życia codziennego jak i ogólno-akademickie w zakresie następujących tematów: rodzina – członkowie rodziny, przebieg dnia w rodzinie – czynności dnia codziennego, obowiązki domowe, jedzenie i picie – produkty żywnościowe, przepisy na proste dania, posiłki, przyzwyczajenia żywieniowe, zakupy – lista zakupów, miary i wagi, zamawianie jedzenia, pogoda - zjawiska pogodowe, pory roku, zmiany klimatu, urlop i czas wolny – aktywności w czasie wolnym, miejsca wypoczynku, środki lokomocji.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie: przeprowadzania oraz udziału w rozmowie kwalifikacyjnej o pracę, przedstawiania problemów, moderowania dyskusji oraz wyrażania opinii na tematy zawarte w treści 3.

Nazwa zajęć: Wiedza o krajach i narodach Półwyspu Bałkańskiego

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posiada podstawową wiedzę z zakresu geopolityki narodów zamieszkujących Półwysep Bałkański i jego najbliższą okolicę.
2. zna i rozumie specyfikę kulturową narodów Półwyspu Bałkańskiego.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyjaśnić związki krajów bałkańskich z dziedzictwem kulturowym i historycznym Europy i Orientu.
2. rozumie i komentuje problematykę kulturową, narodowościową, religijną i demograficzną narodów zamieszkujących Półwysep Bałkański.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do prowadzenia dialogu międzykulturowego oraz nawiązywania kontaktów interpersonalnych z przedstawicielami innych kultur i tradycji.
2. jest gotów/gotowa do podejmowania działań na rzecz poszanowania tradycji i dziedzictwa kulturowego Półwyspu Bałkańskiego.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 1:

Bałkany na mapie kulturowej Europy - zróżnicowanie etniczne, kulturowe, religijne i językowe Półwyspu Bałkańskiego.

Semestr 1:

Najważniejsze wspólnoty etniczne (narody, narodowości) oraz grupy etnoreligijne i mniejszościowe Półwyspu Bałkańskiego.

Semestr 1:

Specyfika regionów kulturowych Półwyspu Bałkańskiego w aspekcie zróżnicowania etnogeograficznego, etnohistorycznego i etnopolitycznego.

Semestr 1:

Współczesne etno-kulturowe oblicze Europy i Półwyspu Bałkańskiego – regiony, tożsamości kulturowe, rola dziedzictwa kulturowego, wielokulturowość, mniejszości, konflikty etniczne, migracje.

Semestr 2:

Półwysep Bałkański a Europa - jedność i pluralizm europejskich kultur (elementy wspólne i partykularne).

Semestr 2:

Kultury słowiańskie i niesłowiańskie na Półwyspie Bałkańskim.

Semestr 2:

Slavia Latina, Slavia Orthodoxa, Slavia Islamica i Slavia Iudaica – w perspektywie historycznej, funkcjonalnej i aksjologicznej.

Semestr 2:

Współczesna problematyka kulturowa, narodowa, polityczna, konfesyjna i językowa Półwyspu Bałkańskiego.

Nazwa zajęć: **Kultura i stylistyka języka kraju specjalności**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zna i rozumie specyfikę krajów słowiańskich, ich historię oraz aktualną sytuację geopolityczną i rozpatruje te zagadnienia we wzajemnych stosunkach i uwarunkowaniach; zna i rozumie wyznaczniki kultury kraju specjalności, jej przestrzenie symboliczne oraz imaginarium narodowe.
2. posiada wiedzę w zakresie stylistyki polskiej i stylistyki języka kierunkowego, na poziomie zaawansowanym zna metodologię i terminologię badań literaturoznawczych i językoznawczych, potrafi objaśnić i porównać wszystkie style języka polskiego i języka kierunkowego.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi rozróżnić style funkcjonalne w języku kierunkowym i wykorzystywać interdyscyplinarne kompetencje pozwalające na stosowanie wiedzy slawistycznej w różnorodnych dziedzinach nauki.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. potrafi rozpoznać, różnicować i stosować funkcjonalne style językowe i inne odmiany języka odpowiednie dla danej sytuacji komunikacyjnej, jak również i wykorzystywać interdyscyplinarne kompetencje w życiu zawodowym i społecznym.

Treści programowe dla zajęć:

Wstęp do stylistyki języka kierunkowego.

Styl artystyczny (literacki) oraz jego charakterystyka.

Styl naukowy oraz jego charakterystyka.

Styl publicystyczny oraz jego charakterystyka.

Styl urzędowo-kancelaryjny oraz jego charakterystyka.

Styl potoczny oraz jego charakterystyka.

Śledzenie środków masowego przekazu w kraju specjalności.

Nazwa zajęć: **Lektorat słowiańskiego nowożytnego języka regionu**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. zyskuje merytoryczną wiedzę w zakresie praktycznej nauki słowiańskiego nowożytnego języka regionu (bułgarskiego, serbskiego, macedońskiego).

2. ma wiedzę na temat zasad i reguł fonetycznych słowiańskiego nowożytnego języka regionu (bułgarskiego, serbskiego, macedońskiego) wraz z wyjątkami.
3. ma wiedzę na temat deklinacji rzeczowników, przymiotników i liczebników oraz koniugacji czasowników.
4. ma wiedzę na temat ortografii i zna zasady pisowni.
5. dysponuje wiedzą na temat regionu, w którym używany jest słowiański język nowożytny (bułgarski, serbski, macedoński), jego realiów społecznych, literackich i kulturowych oraz zwyczajów jego mieszkańców.

w zakresie umiejętności:

1. przyswaja zasady poprawnego posługiwania się tym językiem w praktyce komunikacyjnej.
2. potrafi dokonać deklinacji rzeczowników, przymiotników i liczebników oraz koniugacji czasowników; używa liczebników oraz potrafi stopniować przymiotniki i przysłówki.
3. potrafi posługiwać się materiałem leksykalno-gramatycznym, poprawnie dobiera formy gramatyczne, stosuje leksykę odpowiednią dla poszczególnych zagadnień tematycznych.
4. stosuje w praktyce uzyskaną wiedzę z zakresu składni, rozpoznaje komunikacyjną funkcję zdań, potrafi budować zdania proste i złożone, wyjaśniając swój punkt widzenia.
5. jest w stanie bezbłędnie zapisać różnego rodzaju teksty.
6. potrafi napisać jasny, szczegółowy tekst na tematy związane z jego zainteresowaniami; umie skonstruować esej lub sprawozdanie, przekazując informacje lub przedstawiając argumenty za i przeciw; potrafi pisać listy, podając istotę i wagę doświadczeń i zdarzeń.
7. potrafi zrozumieć dłuższe wypowiedzi i wykłady oraz stosunkowo złożoną argumentację pod warunkiem, że temat wypowiedzi jest mu znany; potrafi zrozumieć znaczną część treści filmu w wersji oryginalnej, wiadomości TV i programów dotyczących współczesnych wydarzeń realizowanych w słowiańskim nowożytnym języku regionu (bułgarskim, serbskim, macedońskim).
8. rozumie teksty realizowane w słowiańskim języku regionu (bułgarskim, serbskim, macedońskim), czyta ze zrozumieniem artykuły i reportaże dotyczące współczesnych problemów, których autorzy przedstawiają szczegółowe opinie i argumenty; potrafi zrozumieć współczesną prozę literacką pisaną w standardowej odmianie języka.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dzięki znajomości słowiańskiego języka regionu (bułgarskiego, serbskiego, macedońskiego), jest gotowy do podejmowania kontaktów interpersonalnych z przedstawicielami innych kultur.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 1:

- Alfabet, system fonetyczny, podział głosek, poprawna wymowa głosek, poprawne użycie akcentu i intonacji, ćwiczenia fonetyczne.
- Podstawowe charakterystyki części mowy w słowiańskim języku regionu (bułgarskim, serbskim, macedońskim); odmiana bazowych czasowników słowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, podstawowa odmiana rzeczowników przez przypadki; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy.
- Zapoznanie się ze strukturą syntaktyczną słowiańskiego języka regionu (bułgarskiego, serbskiego, macedońskiego), tworzenie zdań prostych, funkcja komunikacyjna zdań.
- Przyswajanie zwrotów podstawowych, skonwencjonalizowanych wyrażen i formuł grzecznościowych używanych podczas inicjowania sytuacji konwersacyjnych, nawiązywania znajomości, przedstawiania się, witania itp.
- Zapoznanie się z nazewnictwem dotyczącym rodziny, przyjaciół i znajomych; opisywanie członków rodziny (ich nazwy) oraz relacji wewnątrzrodzinnych i międzyludzkich.
- Opis domu oraz jego wnętrza i wyposażenia, porządek w domu; ogłoszenia o sprzedaży/kupnie/wynajmie mieszkania i domu; zajmowanie się domem i ogrodem; polskie zwyczaje mieszkaniowe oraz zwyczaje mieszkaniowe na terenie słowiańskiego nowożytnego języka; zajmowanie się domem i ogrodem.
- Konstruowanie wypowiedzi na temat ludzi, ich zawodów oraz miejsc pracy; nazwy państw i narodowości; nazwy zawodów, narzędzi pracy oraz motywacja słowotwórcza związane z tworzeniem wymienionych nazw.
- Cechy przedmiotów i ludzi; opis przedmiotu, kolory, rozmiar; opis osoby (wygląd zewnętrzny i cechy charakteru).
- Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania tekstów użytkowych (list prywatny, komunikaty elektroniczne, notatki itp.) oraz wypełniania dokumentów urzędowych (formularz, kwestionariusz, wniosek, podanie itp.).

Semestr 2:

- Alfabet, system fonetyczny, podział głosek, poprawna wymowa głosek, poprawne użycie akcentu i intonacji, ćwiczenia fonetyczne (kontynuacja).
- Podstawowe charakterystyki części mowy w słowiańskim języku regionu (bułgarskim, serbskim, macedońskim); odmiana bazowych czasowników słowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; podstawowa odmiana rzeczowników przez przypadki; liczebniki, zaimki osobowe, zaimki dzierżawcze, zaimki wskazujące, zaimki pytające; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy (kontynuacja).
- Tworzenie liczby mnogiej rzeczowników, odmiana czasowników nieregularnych w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym, tworzenie liczby mnogiej przymiotników, odmiana rzeczowników, przymiotników i zaimków osobowych i dzierżawczych przez przypadki, tryb rozkazujący i przypuszczający w słowiańskim języku regionu (bułgarskim, serbskim, macedońskim), stopniowanie przymiotników i przysłówków; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy.
- Zapoznanie się ze strukturą syntaktyczną słowiańskiego języka regionu (bułgarskiego, serbskiego, macedońskiego), tworzenie zdań prostych, funkcja komunikacyjna zdań (kontynuacja).
- Żywność i napoje, zakupy i zamówienia; składanie zamówienia w kawiarni i restauracji (na podstawie autentycznych tekstów), zakupy w sklepie i na targu, rozmowa o podstawowych nawykach żywieniowych.
- Orientacja w terenie i przestrzeni; pytanie o drogę, kierunki świata; lotnisko, dworzec, postój taxi, rozkład jazdy; kantor, bank, poczta.
- Życie codzienne, opisywanie codziennych czynności i przyzwyczajzeń; korzystanie z programu telewizyjnego; wyrażanie czasu (podawanie godziny); codzienne rytuały w Polsce oraz na terenie bałkańskich krajów słowiańskich.
- Liczenie i liczebniki, zapis słowny liczb (daty, sumy pieniężnej itd.); wymiana waluty, przelewy, płatności.
- Sport i zdrowie; wizyta u lekarza, opis swojego samopoczucia i stanu fizycznego; hobby; dyskusja o sposobach spędzania wolnego czasu oraz rodzajach i formach sportu (odmiany sportu narodowego).
- Podróże i wyjazdy, własne przeżycia, plany wakacyjne; wizyta w agencji turystycznej, rezerwacja pokoju, zakup wycieczki; zwyczaje wakacyjne; nazwy miesięcy i pór roku.
- Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania tekstów użytkowych (list prywatny, komunikaty elektroniczne, notatki itp.) oraz wypełniania dokumentów urzędowych (formularz, kwestionariusz, wniosek, podanie itp.).

Semestr 3:

- Pogłębiona wiedza na temat odmiennych i nieodmiennych części mowy w słowiańskim języku regionu (bułgarskim, serbskim, macedońskim); koniugacja czasowników słowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; deklinacja rzeczowników, przymiotników, zaimków i liczebników przez przypadki; liczebniki, zaimki osobowe, zaimki dzierżawcze, zaimki wskazujące, zaimki pytające; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy.
- Pogłębiona wiedza na temat struktury syntaktycznej słowiańskiego języka regionu (bułgarskiego, serbskiego, macedońskiego), tworzenie mniej lub bardziej rozbudowanych zdań prostych i złożonych, funkcja komunikacyjna zdań.
- Praca i zatrudnienie; narzędzia do pracy; praca i przyjaźń; praca zespołowa i indywidualna; przygotowanie się i przebieg rozmowy kwalifikacyjnej.
- Planowanie czasu wolnego i weekendu (kino, teatr, koncerty, imprezy sportowe); hobby, podróże (socjologiczne, kulturowe i edukacyjne aspekty podróży); aktywny lub pasywny urlop; planowanie podróży (wakacje letnie i zimowe; morze, góry); wyszukiwanie ofert turystycznych; prasa, Internet i usługi biur podróży; typy zakwaterowania (hotel, kwatery prywatne, kempingi).
- Komunikacja, ruch; połączenia telefoniczne i komunikacja internetowa, Facebook, Instagram, Twitter, szybkie łącza; globalizacja i portale społecznościowe; nauka języków obcych (socjologiczny, kulturowy i edukacyjny aspekt nauki języka obcego); wybór i motywacja; sposoby uczenia się; polityka językowa.
- Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania tekstów użytkowych (list prywatny, komunikaty elektroniczne, notatki itp.) oraz dokumenty aplikacyjne (CV, list motywacyjny itp.).

Semestr 4:

- Pogłębiona wiedza na temat odmiennych i nieodmiennych części mowy w słowiańskim języku regionu (bułgarskim, serbskim, macedońskim); koniugacja czasowników słowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; deklinacja rzeczowników, przymiotników, zaimków i liczebników przez przypadki; liczebniki, zaimki osobowe, zaimki dzierżawcze, zaimki wskazujące, zaimki pytające; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy (kontynuacja).
- Pogłębiona wiedza na temat struktury syntaktycznej słowiańskiego języka regionu (bułgarskiego, serbskiego, macedońskiego), tworzenie mniej lub bardziej rozbudowanych zdań prostych i złożonych, funkcja komunikacyjna zdań (kontynuacja).

- Jakość życia; artykuły spożywcze i odzież, sprzęt AGD, praca i wypoczynek; rola pieniędzy; konsumpcja, konsumpcjonizm oraz konsument i jego prawa.
- Kiedyś i dziś, pokoleniowe różnice (tradycyjna i nowoczesna rodzina) i stosunek do młodych / starszych; różnice w systemie edukacji; płeć i społeczeństwo; rodzina i związki; prawo i stosunki małżeńskie i rodzinne; przemoc domowa; męsko-damska przyjaźń; relacje z przełożonym i podwładnym.
- Region nowożytnego języka słowiańskiego i otaczający go świat; gwiazdy, wynalazcy, naukowcy, pisarze, artyści, sportowcy, politycy...; wymiana kulturowa i naukowa; wady i zalety życia poza ojczyzną.
- Prezenty, przemówienia okolicznościowe, święta; wychowanie religijne; święta państwowe i kościelne.
- Oglądanie wybranego filmu fabularnego w słowiańskim języku regionu (bułgarskim, serbskim lub macedońskim); film jako gatunek sztuki; czytanie i pisanie recenzji filmowych.
- Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania tekstów użytkowych (list prywatny, recenzje, sprawozdanie, komunikaty elektroniczne, notatki, życzenia i przemówienia okolicznościowe itp.) oraz dokumenty aplikacyjne (CV, list motywacyjny itp.).

Semestr 5:

- Pogłębiona wiedza na temat odmiennych i nieodmiennych części mowy w słowiańskim języku regionu (bułgarskim, serbskim, macedońskim); koniugacja czasowników słowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; deklinacja rzeczowników, przymiotników, zaimków i liczebników przez przypadki ; liczebniki, zaimki osobowe, zaimki dzierżawcze, zaimki wskazujące, zaimki pytające; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy (kontynuacja).
- Pogłębiona wiedza na temat struktury syntaktycznej słowiańskiego języka regionu (bułgarskiego, serbskiego, macedońskiego), tworzenie mniej lub bardziej rozbudowanych zdań prostych i złożonych, funkcja komunikacyjna zdań (kontynuacja).
- Jaki jestem, a jak mnie widzą inni; autoportret – dyskusja o cechach charakteru ludzi, wady i zalety; formy dyskryminacji (ze względu na rasę, płeć, wiek...).
- Książka i literatura we współczesnym społeczeństwie; dyskusja o sposobach przetrwania literatury we współczesnym świecie, o roli czytelnika i recepcji współczesnej literatury; literatura w Internecie; targi książek; układanie top listy tytułów, które byłyby reprezentacyjne dla rodzimej kultury regionu nowożytnego języka słowiańskiego (bułgarskiego, serbskiego lub macedońskiego).
- Wynalazki, technologia i technika; wynalazki, które zmieniły świat; XXI wiek: dobre i złe strony osiągnięć genetyki, globalne ocieplenie – fakty i mity; osiągnięcia techniki w dziedzinie ekonomii, przemysłu, komunikacji, branży IT itp.
- Jednostka i społeczeństwo – uprzedzenia i fakty, życie w małżeństwie czy nieformalnym związku, chorzy kontra zdrowi; męskie i damskie zawody i role odgrywane w społeczeństwie.
- Lektura i przekład współczesnego tekstu literackiego (do wyboru).
- Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania różnego rodzaju tekstów (streszczenia, abstrakty, recenzje, rozprawka, sprawozdanie, komunikaty elektroniczne itp.).

Semestr 6:

- Pogłębiona wiedza na temat odmiennych i nieodmiennych części mowy w słowiańskim języku regionu (bułgarskim, serbskim, macedońskim); koniugacja czasowników słowiańskiego nowożytnego języka regionu w czasie teraźniejszym, przeszłym i przyszłym; deklinacja rzeczowników, przymiotników, zaimków i liczebników przez przypadki ; liczebniki, zaimki osobowe, zaimki dzierżawcze, zaimki wskazujące, zaimki pytające; ćwiczenia gramatyczne i praktyczne zastosowanie wiedzy (kontynuacja).
- Pogłębiona wiedza na temat struktury syntaktycznej słowiańskiego języka regionu (bułgarskiego, serbskiego, macedońskiego), tworzenie mniej lub bardziej rozbudowanych zdań prostych i złożonych, funkcja komunikacyjna zdań (kontynuacja).
- Dziennikarstwo, podstawowe gatunki dziennikarskie – informacja, komunikat, notatka, reportaż, komentarz, felieton (cechy formalne i stylistyczne); dziennikarstwo obiektywne i śledcze; znani dziennikarze i felietoniści, nagrody dziennikarskie; najpopularniejsze gazety i czasopisma na terenie nowożytnego języka słowiańskiego.
- Społeczne i zdrowotne problemy dnia codziennego, choroby XXI wieku – anoreksja, bulimia, depresja, uzależnienia; zapobieganie chorobom jako element właściwej polityki prozdrowotnej; bezrobocie, mobbing, przemoc, wyobcowanie.
- Ekologia przyroda i środowisko; rozwijanie świadomości ekologicznej; chronione gatunki zwierząt; parki przyrodnicze i narodowe; aktywizm i stowarzyszenia aktywistów (troska o zwierzęta i przyrodę); eko-produkty – potrzeba czy trend?
- Projekcja wybranego filmu; gatunki filmowe; najważniejsze składniki filmu (reżyser, scenarzyści, aktorzy, muzyka, fabuła, temat...); pisanie scenariusza krótkiego filmu reklamowego lub dokumentalnego.
- Lektura i przekład współczesnego tekstu literackiego (do wyboru).

- Ćwiczenie praktycznej umiejętności pisania różnego rodzaju tekstów (streszczenia, abstrakty, recenzje, rozprawka, sprawozdanie, komunikaty elektroniczne itp.).

Nazwa zajęć: **Język angielski A2**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie umiejętności:

1. potrafi porozumiewać się w rutynowych, prostych sytuacjach komunikacyjnych, wymagających jedynie bezpośredniej wymiany zdań na tematy znane i typowe. Potrafi w prosty sposób opisywać swoje pochodzenie i otoczenie, w którym żyje, a także poruszać sprawy związane z najważniejszymi potrzebami życia codziennego.
2. potrafi czytać ze zrozumieniem krótsze teksty w języku angielskim o charakterze ogólnym.
3. potrafi zrozumieć prosty oryginalny materiał audio lub wideo z życia codziennego, kulturalnego i społecznego na poziomie ogólnym, jak i wychwycić niezbędne szczegóły.

Treści programowe dla zajęć:

Czasy gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych czynności osadzonych w czasie Present Simple and Present Continuous, Past Simple and Past Continuous, Present Perfect and Present Perfect Continuous, Past Perfect oraz czasach przyszłych na poziomie A2.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii (np. czasowniki modalne, przymiotniki, strona bierna, zdania warunkowe, mowa zależna) dla poziomu A2.

Słownictwo dotyczące życia codziennego oraz związane z bezpośrednim środowiskiem studenta (jedzenie, osobowość, podróże, zainteresowania, edukacja, zakupy, pieniądze, technologia, rodzina, studia, praca, technologia, podstawowe słownictwo związane z kierunkiem studiów).

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanymi słów.

Wyrażanie różnorodnych funkcji językowych np. prośby, opisy, wyrażanie opinii, wyrażanie zgody, brak zgody, pytania o pozwolenie, skargi, itp.

Nazwa zajęć: **Podstawy turystyki**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna podstawowe pojęcia i zagadnienia turystyczne.
2. zna niezbędną dokumentację związaną z organizacją imprez turystycznych.
3. zna przepisy prawne w zakresie turystyki i potrafi wskazać na istotne przepisy prawne w zakresie turystyki.
4. zna najważniejsze instytucje kultury i organizacje turystyczne w krajach słowiańskich.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi określić podmioty uczestniczące w ruchu turystycznym w zależności od ich charakteru.
2. potrafi zastosować multimedialne techniki komunikacyjne w turystyce.

Treści programowe dla zajęć:

Turystyka – ogólna charakterystyka, klasyfikacja imprez ruchu turystycznego, zarys dziejów turystyki, krajowy i zagraniczny ruch turystyczny.

Turystyka jako przedmiot badań naukowych, metody stosowane w badaniach zagadnień turystycznych.

Podstawowa terminologia turystyczna, piśmiennictwo z zakresu turystyki.

Charakterystyka podstawowych form ruchu turystycznego, produkt turystyczny – produkty markowe turystyki polskiej i słowiańskiej, funkcje oraz dysfunkcje turystyki.

Dylematy rozwoju turystyki – case study, sezonowość w turystyce, analiza sezonowości w wybranych krajach i regionach Polski oraz krajów słowiańskich.

Struktura aktywności turystycznej ludności, typologia turystów. wpływ turystyki na człowieka oraz środowisko naturalne, społeczno-kulturowe i gospodarcze.

Organizacja turystyki w Polsce: organizacje turystyczne, organizatorzy i usługodawcy w branży turystycznej.

Organizacje turystyczne na świecie i współpraca międzynarodowa, gromadzenie materiałów z zakresu turystyki.

Nazwa zajęć: **Poetyka z elementami analizy dzieła literackiego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę z zakresu wersyfikacji, stylistyki, kompozycji i genologii.
2. zna podstawową terminologię z zakresu poetyki.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi dokonać analizy i interpretacji tekstu literackiego, wartościować utwory literackie oraz umiejętnie uzasadnić własną hipotezę interpretacyjną (posługując się odpowiednią terminologią i odwołując się do literatury przedmiotu).
2. potrafi zanalizować budowę wersyfikacyjną oraz rozpoznać i scharakteryzować poszczególne systemy wersyfikacyjne.
3. potrafi rozpoznać i scharakteryzować stylistykę wybranego tekstu literackiego (ze szczególnym uwzględnieniem środków stylistycznych i tropów).
4. potrafi zanalizować kompozycję tekstu literackiego (m.in. rozpoznać jednostki konstrukcyjne świata przedstawionego w utworze, potrafi przeanalizować sytuację narracyjną, sposób konstrukcji postaci, czasu i przestrzeni w powieści).
5. potrafi rozpoznać i scharakteryzować najważniejsze gatunki literackie.
6. potrafi czytać ze zrozumieniem prace naukowe z zakresu poetyki i odnieść się do ich głównych tez.

Treści programowe dla zajęć:

Przedmiot zainteresowań poetyki i jej miejsce wśród dziedzin nauki o literaturze.

Poezja, liryka, wiersz; utwór poetycki, utwór liryczny, utwór wierszowany – ich wzajemne zależności.

Poezja a proza.

Charakterystyka systemów wersyfikacyjnych (rys historyczny, konstanty i tendencje, najczęstsze formaty, zastosowanie).

Wprowadzenie do stylistyki (style funkcjonalne a styl tekstu literackiego, stylizacja).

Leksykalne i składniowe środki stylistyczne – typologia, przykłady.

Przekształcenia semantyczne – tropy (zwłaszcza metafora, symbol, alegoria, ironia) – typologia, przykłady, próby wartościowania.

Kompozycja – jej typy i podstawowe pojęcia. Jednostki konstrukcyjne świata przedstawionego: motyw, wątek, postać, akcja i fabuła.

Elementy dzieła literackiego: czas i przestrzeń, postać literacka.

Sytuacja narracyjna i typy narracji.

Wybrane gatunki literackie (charakterystyka, rys historyczny, przemiany konwencji gatunkowych).

Nazwa zajęć: **Język angielski B21**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie umiejętności:

1. potrafi tworzyć płynne wypowiedzi ustne na przygotowane tematy, prezentować i argumentować swoje stanowisko oraz innych osób na tematy związane ze swoim otoczeniem jak i na tematy ogólnoakademickie.
2. potrafi czytać ze zrozumieniem teksty w języku angielskim charakterze ogólnym jak i akademickim, związane z kierunkiem studiów, oraz analizować ich treść i wybierać niezbędne informacje.
3. potrafi zrozumieć oryginalny materiał audio lub wideo na większość tematów dotyczących życia codziennego, kulturalnego i społecznego, na poziomie ogólnym jak i wychwycić niezbędne szczegóły.
4. potrafi przygotować i wygłosić prezentację na wybrany temat.
5. potrafi opracować teksty oraz wypowiedzi dotyczące życia społecznego, uniwersyteckiego i zawodowego.
6. potrafi redagować wybrane teksty w stylu formalnym.
7. potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę oraz umiejętności.

Treści programowe dla zajęć:

Przegląd i utrwalenie umiejętności w zakresie posługiwania się formami i funkcjami czasów gramatycznych odpowiednich dla poziomu B1.

Inne struktury gramatyczne potrzebne do wyrażania różnorodnych treści i opinii: okresy warunkowe typ 1,2,3 oraz mieszane; struktury gramatyczne 'wish,'get used to/used to, past modals, formy bezokolicznikowe i imiesłowowe.

Słownictwo dotyczące problematyki współczesnego świata w zakresie następujących tematów: ekstremalne sytuacje, refleksja na temat planów życiowych, terapeutyczna funkcja muzyki, higiena snu, komunikacja niewerbalna oraz wybrane słownictwo akademickie i specjalistyczne związane z kierunkiem studiów.

Strategie efektywnego czytania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi w tekstach popularno-naukowych oraz specjalistycznych; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Strategie efektywnego słuchania w celu zrozumienia ogólnego sensu wypowiedzi; domyślanie się znaczenia nieznanych słów w zakresie bloków tematycznych określonych w treści 3.

Udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji oraz wyrażanie różnorodnych funkcji językowych w zakresie tematyki określonej w treści 3.

Redagowanie wybranych typów tekstów formalnych.

Nazwa zajęć: Organizacja i prowadzenie wycieczek

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. definiuje podstawowe zagadnienia z zakresu obsługi ruchu turystycznego.
2. zna niezbędną dokumentację związaną z organizacją imprez turystycznych i pracą pilota wycieczek oraz rezydenta.
3. zna najważniejsze instytucje kultury i organizacje turystyczne.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi określić podmioty uczestniczące w organizacji imprez turystycznych w zależności od jej charakteru.
2. potrafi zastosować poznane techniki komunikacyjne w kontaktach z klientem.
3. potrafi wskazać istotne obostrzenia prawne w zakresie turystyki.
4. potrafi stworzyć ciekawą ofertę turystyczną i przygotować prezentację na jej temat.
5. potrafi porównać i rozróżnić obowiązki pilota i przewodnika oraz ocenić jaki może być ich wpływ na grupę.

Treści programowe dla zajęć:

Organizacja i funkcjonowanie rynku turystycznego.

Projektowanie imprez turystycznych.

Obsługa imprez turystycznych; przewodnictwo i pilotaż.

Dokumentacja i umowy w turystyce.

Komunikacja polsko- i obcojęzyczna w turystyce.

Prawo turystyczne.

Nazwa zajęć: Wprowadzenie do prawosławia

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. ma podstawową wiedzę o genezie i rozwoju chrześcijaństwa oraz ukształtowaniu się kultury chrześcijańskiej, zna elementarną terminologię historyczną, teologiczną, kulturową; posiada wiedzę o istocie i strukturze Kościoła prawosławnego, jego tradycjach na przestrzeni wieków, potrafi te tradycje identyfikować i definiować w zakresie genezy i funkcjonalności, a także selekcjonować i użytkować na potrzeby ogólnego opisu.

w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętność merytorycznego argumentowania oraz formułowania wniosków w zakresie zagadnień związanych z teologią, eklezjologią, kulturą, literaturą, historią; potrafi wynajdywać, analizować, ewaluować, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące kultury, życia duchowego wyznawców prawosławia z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. posiada kompetencje rozumienia zróżnicowania religijnego Bałkanów (zna na elementarnym poziomie założenia prawosławia, doktrynę Kościoła prawosławnego); potrafi dostrzec podobieństwa i różnice eklezjalne, kulturowe i społeczne obszaru Slaviae Orthodoxae i Slaviae Latinae.

Treści programowe dla zajęć:

Geneza i rozwój (wschodniego) chrześcijaństwa, wspólnota i struktura Kościoła, krąg cywilizacyjno-kulturowy.

Kościół prawosławny i jego nauka (podstawy teologii, dogmatyki, eklezjologii); autorytet Biblii i Tradycji.

Tradycje prawosławia (anachoretyzm, monastycyzm, hesychazm).

Bizancjum jako centrum wschodniochrześcijańskie (historia, cywilizacja, religia, kultura).

Athos - "duchowe serce" prawosławia.

Cerkiew jako świątynia (architektura, wyposażenie, utensylia) w aspekcie materialnym i symbolicznym.

Tradycja liturgiczna (istota, struktura, typy Liturgii w Kościele prawosławnym).
Kalendarz liturgiczny - księgi liturgiczne i język - śpiew liturgiczny w Kościele prawosławnym.
Ikona jako tekst liturgiczno-kulturowy (teologia ikony, rodzaje przedstawień ikonograficznych).
Piśmiennictwo cerkiewnosłowiańskie.
Prawosławne święta i obrzędowość.
Zarys historii wybranych Kościołów prawosławnych ze szczególnym uwzględnieniem obszaru bałkańskiego.

Nazwa zajęć: **Europejskie konteksty literatur i kultur bałkańskich**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wie, w jaki sposób definiować i opisywać podstawowe zjawiska, tradycje i konteksty kultury bałkańskiej; potrafi je zaprezentować oraz przedstawić w ujęciu typologicznym.
2. posiada wiedzę o tych zjawisk, tradycjach i kontekstach; wie, w jaki sposób je powiązać, wyjaśnić i zakwalifikować; wie, w jaki sposób opisać i wyróżnić ich podstawowe wyznaczniki.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi kategoryzować, kontekstualizować, zaklasyfikować określone zjawiska kultury bałkańskiej i powiązać je z analogicznymi zjawiskami w innych kulturach europejskich.
2. potrafi analizować, interpretować, porównywać i samodzielnie oceniać teksty kultury, literackie i naukowe.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotowy do samokształcenia, pracy w grupie, porozumiewania się z przedstawicielem regionu Bałkanów, rozwiązywania konfliktów o podłożu kulturowym, prowadzenia dyskusji, argumentowania własnych racji.

Treści programowe dla zajęć:

Prezentacja na poziomie podstawowym kultury bałkańskiej w ujęciu chronologicznym i typologicznym; ukazanie najważniejszych zjawisk i kierunków rozwoju.

Prezentacja na poziomie podstawowym lokacji kultury bałkańskiej i jej odniesień wobec europejskiego kręgu cywilizacyjnego, począwszy od dziedzictwa antycznego.

Ukazanie związków kultury bałkańskiej z różnych okresów jej rozwoju z analogicznymi okresami kultury europejskiej, wyeksponowanie płaszczyzn identyfikacji i zróżnicowania.

Przedstawienie omawianych tradycji i kontekstów kulturowych na tle wydarzeń historycznych, politycznych i społecznych na Bałkanach z uwzględnieniem kontekstu europejskiego.

Prezentacja omawianych zjawisk i kontekstów kultury bałkańskiej w interdyscyplinarnych powiązaniach z innymi obszarami kultury i sztuki w kontekście europejskim.

Nazwa zajęć: **Antropologia słowa – przypadek bałkański**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. wie, w jaki sposób opisać różne płaszczyzny funkcjonowania języka i aktywności mownej człowieka w przeszłości oraz współcześnie w aspekcie antropologicznym przy wykorzystaniu historycznych i współczesnych źródeł z Półwyspu Bałkańskiego.
2. zna problem aktywności mownej człowieka z perspektywy historycznej i synchronicznej, etnolingwistycznej, estetycznej oraz komunikacyjnej; wie, jak przedstawić go w oparciu o historyczne i współczesne przykłady bałkańskie.
3. posiada wiedzę dotyczącą specyfiki kultur typu oralnego i typu piśmiennego; wie, jak opisywać kultury typu oralnego, jej fazy rozwojowe na słowiańskich i niesłowiańskich Bałkanach.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi przedstawić wpływ kultury piśmiennej na kształtowanie się zjawiska oralności wtórnej na Bałkanach; różnicę w procesie przyjmowania piśmienności w częściach słowiańskiej i niesłowiańskiej Półwyspu Bałkańskiego; wpływ religii pisma/religii księgi na kształtowanie się nowych form oralnych.
2. posiada umiejętność opisanie i wskazania egzemplifikacyjnego języka na poziomie jego użycia i w powiązaniu z człowiekiem (ród, klan, plemię, grupa etniczna, grupa narodowa na Półwyspie Bałkańskim), który się nim posługuje (rangi historyczna i współczesna); przedstawienia głównych funkcji języka i specyfiki jego najważniejszych mediów oraz ich znaczeń kulturowych na Bałkanach.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest przygotowany do prowadzenia dialogu międzykulturowego.
2. jest przygotowany do podejmowania działań na rzecz poszanowania tradycji i dziedzictwa kulturowego Półwyspu Bałkańskiego.

Treści programowe dla zajęć:

Prezentacja na poziomie podstawowym głównych orientacji metodologicznych w zakresie antropologii słowa (antropologia słowa a lingwistyka antropologiczna); języka jako przejawu ludzkiego systemu konceptualizacyjnego i najważniejszego środka komunikacji; repertuaru funkcji języka w aspekcie antropologicznym; modeli aktów komunikacji i ich ewolucji; roli kontekstu w komunikacji: Edwarda Halla podział na kultury wysokiego i niskiego kontekstu; socjolingwistycznej koncepcji kodu ograniczonego i rozwiniętego Basila Bernsteina.

Prezentacja na poziomie podstawowym specyfiki relacji człowiek a język w kulturach oralnych (oralność według Waltera Onga); głównych praktyk kultur oralnych i wyróżników tekstów oralnych; cech charakterystycznych formuły Alberta Lorda i relikwów oralności pierwotnej we współczesnych źródłach bałkańskich.

Prezentacja na poziomie podstawowym aspektów teoretycznych oraz bałkańskich realizacji: procesu narodzin i rozwoju pisma, głównych typów pisma oraz znaczenia pisma alfabetycznego dla rozwoju komunikacji językowej; przejścia od kultury oralnej do piśmiennej; pierwotnej nieufności do pisma i jej przyczyn; opozycji oralność–piśmienność w ujęciu synchronicznym i diachronicznym.

Przedstawienie na poziomie podstawowym wybranych modeli wprowadzania piśmienności na słowiańskich i niesłowiańskich Bałkanach i wpływu religii pisma/księgi na zmniejszanie rangi kultur typu oralnego versus piśmiennego; ukazanie znaczenia przełomu w komunikacji językowej związanego z kulturą druku i jej niejednoznaczności wymiaru na Półwyspie Bałkańskim.

Ukazanie na poziomie podstawowym zjawiska i elementów składowych językowego obrazu świata w jego bałkańskich realizacjach; bałkańskich stereotypów językowo-kulturowych i metod ich badania; problematyki wewnątrz- i od-zewnątrz-bałkańskiego dialogu międzykulturowego w dobie globalizacji (skrypt kulturowy) a także związku między nowymi mediami a zmianami w komunikacji i relacji człowiek a język na Bałkanach.

Nazwa zajęć: **Wstęp do teorii kultury**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę dotyczącą współczesnych dyskursów kulturowych.
2. posiada orientację dotyczącą specyfiki różnorodnych kultur.
3. rozumie historyczne i socjologiczne uwarunkowania kulturowe.

w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętność dokonywania analizy i interpretacji zjawisk kulturowych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów/gotowa do prowadzenia dialogu międzykulturowego.

Treści programowe dla zajęć:

Współczesne dyskursy kulturowe.

Różnorodność kultur i możliwości rozwiązywania problemów wynikających z różnic kulturowych.

Historyczne i społeczne uwarunkowania różnych kultur. Kultura medialna a płynna tożsamość.

Nazwa zajęć: **Tradycje kulturowe literatur Półwyspu Bałkańskiego**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna definicję tradycji oraz związane z nią pojęcia.
2. zna podstawową terminologię i metodologię badań tradycji literackich, kulturowych, historycznych, religijnych, społecznych itd.
3. ma wiedzę o różnorodności kontekstów kształtowania się tradycji literatur i kultur Półwyspu Bałkańskiego.
4. ma wiedzę o najważniejszych tradycjach historyczno-kulturowych, religijnych i społecznych literatur Półwyspu Bałkańskiego.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi dostrzegać związki literatur Półwyspu Bałkańskiego z europejskim dziedzictwem kulturowym oraz religijnym.
2. potrafi dostrzegać związki między tradycjami słowiańskimi i niesłowiańskimi na Półwyspie Bałkańskim.
3. potrafi dostrzegać powiązania między epokami, prądami i twórczością najważniejszych przedstawicieli literatur Półwyspu Bałkańskiego.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dzięki poznaniu różnych tradycji Półwyspu Bałkańskiego, jest przygotowany/a do popularyzowania wiedzy o krajach, językach, literaturach i kulturach bałkańskich.

2. dzięki poznaniu różnych tradycji Półwyspu Bałkańskiego, jest przygotowany/a do budowania dialogu międzykulturowego.

3. dzięki poznaniu różnych tradycji Półwyspu Bałkańskiego, jest gotów/gotowa podejmować działania na rzecz poszanowania bałkańskiego dziedzictwa kulturowego.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 5:

prezentacja pojęcia tradycji, jej ujęć, najważniejszych metodologii badawczych; ukazanie specyfiki badań tradycji literatur Półwyspu Bałkańskiego.

Semestr 5:

przedstawienie problemu zróżnicowania kontekstów kształtowania się tradycji literatur i kultur Półwyspu Bałkańskiego; ukazanie praktycznego i teoretycznego wymiaru tradycji.

Semestr 5:

prezentacja najważniejszych tradycji historyczno-kulturowych, religijnych, społecznych literatur Półwyspu Bałkańskiego; wskazanie najważniejszych kontekstów kulturowych, narodowych i ponadnarodowych.

Semestr 6:

przedstawienie związków, wpływów i interferencji literatur Półwyspu Bałkańskiego z europejskim dziedzictwem kulturowym oraz religijnym; ukazanie związków z innymi, niesłowiańskimi tradycjami.

Semestr 6:

prezentacja problematyki związanej z epokami, prądami i twórczością najważniejszych przedstawicieli literatur Półwyspu Bałkańskiego.

Semestr 6:

przedstawienie kierunków, ujęć i rozwiązań metodologicznych służących opisowi tradycji, rozumienia jej aksjologicznego i kulturowo-społecznego wymiaru.

Nazwa zajęć: **Antropologia literacka i społeczno-kulturowa Europy Środkowej**

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. ma elementarną wiedzę na temat etnologii/antropologii kulturowej oraz literackiej, zna w podstawowym zakresie ich terminologię i ujęcia teoretyczno-metodologiczne w odniesieniu do aspektów zróżnicowania etnicznego i kulturowego.

2. ma podstawową wiedzę na temat zróżnicowania religijnego Europy Środkowej na tle struktury wyznaniowej Europy i ich uwarunkowań.

3. posiada elementarną wiedzę na temat specyfiki społeczno-kulturowej Europy Środkowej na tle zróżnicowania regionalnego Europy.

4. wie, w jaki sposób umiejscowić etniczną strukturę Europy Środkowej na tle zróżnicowania etnicznego Europy, ma podstawową wiedzę na temat ich diachronicznych i synchronicznych uwarunkowań i przejawów.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyznajdywać, analizować, ewaluować, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące etniczności, kultury, literatury i życia społecznego Europy Środkowej na tle europejskim z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych.

2. potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury (ze szczególnym uwzględnieniem tekstów literackich) właściwych dla Europy Środkowej na tle europejskim w zakresie etnologii/antropologii kulturowej i literackiej oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację.

3. posiada umiejętność przygotowania wypowiedzi ustnych oraz pisemnych w języku polskim w kulturowych i literackich dyskursach środkowoeuropejskich.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do prowadzenia dialogu międzykulturowego.

2. jest gotów do eksponowania znaczenia Bałkanów i ich roli w kształtowaniu kulturowego, literackiego i społecznego obrazu Europy.

Treści programowe dla zajęć:

Etnografia, Etnologia i Antropologia kulturowa oraz antropologiczne metody badawcze - informacje ogólne.

Europa i jej granice - wymiar antropologiczny.

Regionalne podziały Europy i ich uwarunkowania.

Zróżnicowanie językowe, etniczne, religijne współczesnej Europy.

Etniczność we współczesnej Europie. Konflikty i integracja.

Etnologia w regionie post-jugosłowiańskim.

Antropologiczne perspektywy badawcze: analiza dyskursu.

Antropologiczne perspektywy badawcze: transakcjonizm i granice kulturowe.
Antropologiczne perspektywy badawcze: transakcjonizm i granice kulturowe.
Antropologiczne perspektywy badawcze: postsocjalizm.
Antropologiczne perspektywy badawcze: transakcjonizm i granice kulturowe.
Antropologiczne perspektywy badawcze: transakcjonizm i granice kulturowe.

Nazwa zajęć: Tłumacz i media współczesne

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna świat mediów współczesnych, podstawowe gatunki dziennikarskie, arkana sporządzania i tłumaczenia tekstów medialnych.
2. zna techniki perswazyjne i manipulacyjne (na wybranych reklamach- bułg., czeskich, serbskich, chorw.); wskazuje środki wpływu społecznego w mediach.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi wyjaśnić znaczenie języka mediów w komunikacji masowej i pracy tłumacza.
2. potrafi rozpoznawać i definiować wybrane gatunki dziennikarskie i internetowe i inne, związane z mediami (również w językach narodowych).

w zakresie kompetencji społecznych:

1. jest gotów do dyskusji na temat wybranych zagadnień związanych z medioznawstwem; występuje przed kamerą, prezentuje się, wykorzystując techniki komunikacji niewerbalnej (na przykładzie tłumacza ustnego).

Treści programowe dla zajęć:

Nowe technologie medialne:

- Kompetencja medialna tłumacza.- Tłumacz kontra maszyna. - Przekład wspomagany maszynowo. CAT i ich rodzaje (np. SDL Trados Studio 2021).- Inne technologie wspomagające tłumaczenie (rodzaje i przekłady zasobów dostępnych online i offline, z których mogą korzystać tłumacze):

Darmowe narzędzia CAT (MateCat, Smartcat, OmegaT), darmowe narzędzia do OCR (FreeOCR.net i SimpleOCR), Skanowania bez skanera CamScanner, Evernote scanable, Google docs), Pisownia i gramatyka (Ortograf.pl, Zecerka, Grammarly, Hemiingway app, Ludwig,), Organizacja pracy i czasu (Google Keep, Evernote, Trello, StayFocusd, Forest), Personal branding i marketing (Instagram i WordPress).

- Inne wspomaganie: Blogi, biura tłumaczeń, agencje tłumaczeń, stowarzyszenia tłumaczy itd.

Media drukowane, wizualne, audiowizualne, elektroniczne a przekład:

- Gatunki: media pisane, wizualne, audiowizualne, elektroniczne.- Przekład prasowy (list do redakcji, debata, artykuł, nekrolog itd.).- Przekład radiowy (relacja z meczu, reportaż radiowy, felieton, wzmianka, zapowiedź, transmisja itd.).- Przekład telewizyjny (talk-show, debata, reportaż telewizyjny, film itd.).- Przekład internetowy (blog, forum, wywiad, web, memy, reklama itd.).- Przekład infografiki (np. plan metra itd.).

Problemy medialne a przekład (na przykładzie mediów w Polsce, Bułgarii, Czechach, Serbii, Chorwacji, Macedonii itd.):

- Retoryka terroru, emocjonalizacja informacji a przekład.- Manipulacja lub opór.- Tabu w mediach - tabu w przekładzie. Problem cenzury.- Rasizm/obcość w przekładzie mediów.- Przekład programów religijnych.

Nazwa zajęć: Komputerowy skład wydawnictw

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka w zakresie wiedzy:

1. zna podstawową terminologię związaną z komputerowym składem tekstu oraz komputerową obróbką ilustracji.
2. zna podstawowe narzędzia do składu tekstu w programach komputerowych.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi dokonać w programach komputerowych obróbki przygotowujące tekst i obraz do druku.
2. potrafi wykonać skład komputerowy i łamanie tekstu folderów, katalogów, materiałów dydaktycznych, gazetek firmowych czy drobnych druków.
3. potrafi współpracować z różnymi jednostkami zajmującymi się drukiem wydawnictw w zakresie przygotowania wydawnictwa do druku.
4. potrafi zrobić redakcję techniczną, redakcję merytoryczną, korektę wydawniczą tekstu.

Treści programowe dla zajęć:

Wstępne opracowanie tekstu oraz korekta dokonana w dowolnym edytorze tekstu, zachowanie (lub odrzucenie) atrybutów czcionki oraz formatowania tekstu oraz wybór formatu pliku docelowego.

Przygotowanie tekstu do edycji w postaci elektronicznej w technologii CtP (pliki w formacie PDF) lub postscriptcie – plik *.ps, *.eps, *.cdr) oraz do zawieszenia go (publikowania) w sieci.

Charakterystyka formatów plików tekstowych generowanych przez różne edytory tekstu, charakterystyka oprogramowania do konwersji formatów i strony kodowej plików tekstowych.

Rodzaje plików tekstowych – pliki postscriptowe z przeznaczeniem do naświetlenia na folii; cechy plików postscriptowych (rozdzielczość rastra – dpi i liniatura rastra – lpi).

Rodzaje ilustracji: obrazy czarno-białe, kolorowe, grafika, fotografia cyfrowa; formaty CMYK i RGB obrazów kolorowych; grafika rastrowa i wektorowa.

Obróbka ilustracji: wczytanie obrazu skanerem, kadrowanie, korekcja, retuszowanie, fotomontaż.

Przygotowanie materiałów graficznych i fotograficznych.

Opracowanie edytorskie tekstu: redakcja techniczna i merytoryczna tekstu, skład i łamanie tekstu, montaż ilustracji, korekta.

Opracowanie graficzne tekstu, skład, tzw. łamanie folderów, katalogów, materiałów dydaktycznych, wydawnictw okolicznościowych, magazynów i gazetek firmowych, drobnych druków.

Nazwa zajęć: Literackie, kulturowe i etniczne regionalizmy bałkańskie

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. ma wiedzę o podstawowych pojęciach z zakresu antropologii kulturowej i literackiej pomocnych przy zrozumieniu specyfiki etnicznej i kulturowej regionu Bałkanów.
2. ma wiedzę o procesach etnicznych, kulturowych, społecznych i literackich na Bałkanach.
3. ma wiedzę o przeszłości poszczególnych regionów bałkańskich oraz współczesnej sytuacji Bałkanów.
4. ma wiedzę o kulturowych, literackich i etnicznych wyróżnikach regionalizmu na Półwyspie Bałkańskim.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi zdefiniować i opisać realia krajów bałkańskich z perspektywy literackich oraz kulturowych wyróżników regionalizmu.
2. zyskuje umiejętność interpretacji współczesnej sytuacji kulturowo-etnicznej Bałkanów.
3. zyskuje umiejętność analizy i syntezy różnorodnych tekstów, formułowania logicznych wniosków oraz budowania argumentacji służącej dyskusji na temat regionalizmu bałkańskiego w kontekście kulturowym, etnicznym i literackim.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. dzięki poznaniu specyfiki regionalnej krajów Półwyspu Bałkańskiego, jest przygotowany/a do uczestniczenia w kontaktach międzynarodowych i interkulturowych.
2. dzięki poznaniu specyfiki regionalnej krajów Półwyspu Bałkańskiego, jest przygotowany/a do prowadzenia dialogu międzykulturowego.
3. jest gotów/gotowa do działań na rzecz popularyzacji dziedzictwa kulturowego regionów Półwyspu Bałkańskiego.

Treści programowe dla zajęć:

Semestr 1:

prezentacja pojęć z kompendium antropologicznego służących zrozumieniu kulturowo-etniczno-regionalnej specyfiki Bałkanów: konstrukt, wyróżnik, stereotyp, tożsamość, ideologia, struktury długiego i krótkiego trwania.

Semestr 1:

przedstawienie kategorii antropologicznych warunkujących budowanie odrębności literackiej, kulturowej i etnicznej.

Semestr 1:

prezentacja nowoczesnych teorii konstruowania odrębności etnicznej, narodowej, literackiej i kulturowej z odniesieniem do specyfiki bałkańskiej.

Semestr 1:

prezentacja różnych koncepcji narodotwórczych w odniesieniu do przeszłości i teraźniejszości krajów bałkańskich.

Semestr 2:

przedstawienie współczesnego zróżnicowania etnicznego poszczególnych krajów bałkańskich ze względu na wyróżniki literackie i antropologiczne.

Semestr 2:

prezentacja wybranych nurtów współczesnych koncepcji budowania odrębności w przestrzeni społeczno-kulturowej i literackiej krajów bałkańskich.

Semestr 2:

wskazanie czynników kształtujących rozmaite mitologie odrębności w perspektywie lokalnych kultur i literatur krajów bałkańskich.

Semestr 2:

ukazanie relatywności sposobów pojmowania Bałkanów jako odrębnego regionu w perspektywie antropologicznej.

Nazwa zajęć: Krąg literatury i kultury bizantyńskiej

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. ma podstawową wiedzę o dziejach i rozwoju Bizancjum oraz bizantyńskim paradygmacie cywilizacyjno-kulturowym; zna elementarną terminologię i potrafi rozpoznać i omówić najważniejsze zjawiska, instytucje i tradycje, potrafi je definiować w zakresie genezy i funkcjonalności, a także selekcjonować i użytkować na potrzeby ogólnego opisu.

w zakresie umiejętności:

1. posiada umiejętność merytorycznego argumentowania oraz formułowania wniosków w zakresie zagadnień związanych z historią, teologią, filozofią, kulturą, literaturą Bizancjum; potrafi wyznajdywać, analizować, ewaluować, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące Bizancjum i jego wpływu na obszar Bałkanów z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych.

w zakresie kompetencji społecznych:

1. posiada kompetencje rozumienia i przedstawiania specyfiki literatury oraz kultury bizantyńskiej.

Treści programowe dla zajęć:

Bizancjum ogólnie (geneza, struktura, spuścizna).

Zarys dziejów Bizancjum - od powstania do upadku.

O Bizancjum tropem filozofii, teologii i literatury.

Duchowość bizantyńska i model kulturowy.

Bizancjum - realizacja marzeń (seans filmowy i dyskusja).

Sztuka Bizancjum.

Bizancjum i prawosławie.

Społeczeństwo bizantyńskie i Byzantine Commonwealth.

Niesamowite historie i ciekawostki bizantyńskie.

Upadek Konstantynopola - koniec Imperium Romajów.

Europa bez Bizancjum?

Recepcja cywilizacji bizantyńskiej na terenie Słowiańszczyzny.

Nazwa zajęć: Redakcja pism urzędowych

Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się student/ka

w zakresie wiedzy:

1. posiada wiedzę w zakresie stylistyki polskiej i stylistyki języka kierunkowego; zna terminologię dotyczącą przekładu i redakcji pism urzędowych oraz handlowych, potrafi objaśnić i porównać wszystkie style polszczyzny ze stylem urzędowym w języku kierunkowym.

w zakresie umiejętności:

1. potrafi samodzielnie tłumaczyć teksty urzędowe i handlowe z języka kierunkowego na język polski, przetłumaczyć i zredagować pisma urzędowe i handlowe oraz umowy handlowe i cywilno-prawne z języka polskiego na język kierunkowy i na odwrót oraz samodzielnie wykorzystywać różne źródła niezbędne w procesie przekładu, posługiwać się różnorodnymi słownikami, podręcznikami i opracowaniami pomocnymi w pracy tłumacza, korzystać ze źródeł internetowych i programów komputerowych.

2. potrafi rozpoznać, różnicować i stosować funkcjonalne style językowe oraz inne odmiany języka odpowiednie dla danej sytuacji komunikacyjnej.

Treści programowe dla zajęć:

Wprowadzenie do stylistyki języka polskiego oraz języka kierunkowego.

Poznanie nazw i skrótów nazw najważniejszych instytucji istniejących w kraju specjalności oraz omówienie rodzajów pism urzędowych i obowiązujących w kraju specjalności wzorów dokumentów tożsamości.

Redakcja pism urzędowych i handlowych.

Redakcja korespondencji handlowej.

Redakcja dokumentów aplikacyjnych: CV, list motywacyjny, podanie o pracę itp.

Redakcja tekstów urzędowych takich jak: prośby, podania, skargi i zażalenia.

Omówienie wzorów, rodzajów i sposobów redagowania umów handlowych oraz cywilno-prawnych obowiązujących w kraju specjalności.

Pisanie sprawozdań i protokołów.
Redakcja pism urzędowych – techniki, programy komputerowe.